

Gelukkige Verjaardag, Andy!

(The Herd - 2013)

Rory Kinnear

Vertaling - 2013
Hedwig COOREMANS
't Serclaesstraat 11
B -1740 TERNAT

ALMO
Royal House, Coremansstraat 34
B -2600 Berchem.

02/582.09.48
hedwig.cooremans@skynet.be
Website: users/skynet

Personen

- * ELIEN: midden vijftig, moeder van Andy.
- * CLAIRE: 33, zus van Andy.
- * FIEN: midden 70, grootmoeder van Andy.
- * DRIES: eind 70, grootvader van Andy.
- * PAUL: eind 50, vader van Andy.
- * NICK: eind 30, vriend van Claire.

* * * * *

Decor

Eenvoudige woonruimte met keuken, van een huis in de voorstad. Een trap naar de verdieping. Beneden een deur naar de slaapkamer van Andy. Een gangetje naar toilet en badkamer.

De kamer is schaars versierd voor een verjaardagsfeestje.

Schuine strepen (*/, //, ///* enz...) betekent dat de teksten mekaar overlappen, m.a.w. Dat twee personen (of meer) tegelijk spreken.

[...] betekent dat dit deel van de repliek niet wordt uitgesproken.

Elien is midden vijftig, maar ziet er jonger uit. Vanuit de fauteuil belt ze met de huistelefoon, terwijl ze druk bezig is met het inpakken van cadeautjes.

ELIEN: ... En hij zit in het busje? ... Echt? ... En gij zit in het busje bij hem. ... Hoe? Ze gingen het vandaag toch herstellen? Of niet? ... Herstellen. Goed maken. ... Ja, maar Jackie heeft gis-te-ren gezegd dat het nog altijd kapot was. ... Gisteravond, ja. ... Bon, dus niet hersteld. Als de draadloze telefoon niet werkt, hoe spreekt ge dan nu met mij vanuit het busje? ... Bon. Dus, als gij niet in het busje zit, waar is Andy dan? ... Murat, ge hebt me beloofd dat hij klaar zou zijn. Om te vertrekken. Om half twaalf, elf uur dertig. ... Nee, dat is niet waar, het is twaalf uur nu. ... Murat, het is nu twaalf uur en ge zijt tijd aan het verknoeien. ... Tijd, Murat. Verknoeien. Ik kan geen ander [woord vinden.] Verliezen. Tijd aan 't verliezen. Hebt ge hem zijn jas aangetrokken? ... Zijn jas, Murat. Ge weet toch wat een jas is? Zijn vest, dan. ... Ha, dat verstaat ge wel. En hebt ge al zijn medicamenten klaargelegd? ... Allemaal. Zijt ge wel zeker? ... De Colistin? ... Want de laatste keer waart ge dat vergeten...

Claire laat zichzelf in langs de voordeur.

CLAIRE: Die van hier rechtover hun lichten van hun auto staan nog op... Oeps! Sorry!

ELIEN: *(Mime naar Claire.)* Twee minuutjes... *(Telefoon.)* Liggen ze daar voor u? ... Ja? ... Wilt ge de namen van de medicamenten die in zijn tasje zitten eens traag lezen, alstublieft? *(Tot Claire.)* Pitabroodjes in de vriezer.

CLAIRE: Lichten van hun auto? Mag ik iets vragen?

ELIEN: *(Negeert Claire.)* Ja. Wel, hij is nu toch te laat, hé. Oké. Sorry. Of ge 't kunt spellen. ... Fee? Is dat een V? ... Juist, ja. ... V... E... N... Juist: Ventolin. ... Ja, Ventolin. ... Ja, zo spreekt ge dat uit. Nu 't volgende. ... God, Murat, dat verstaat geen mens...

CLAIRE: *(Legt pitabroodjes op het aanrecht.)* Ik ga tot daar om het te zeggen. *(Af.)*

ELIEN: *(Negeert haar.)* Luister, Murat, zou ik Jackie kunnen spreken. Dan zal 't misschien vlugger gaan. Jackie. Nee, niet 'zjaks'. Dat was daarstraks, maar ge hebt het wel goed onthouden. Jackie. ... En wilt ge nu, alstublieft, Andy in het busje zetten? Alstublieft! Alstublieft! ... Bedankt. ... Jackie. Mooi vrouwtje, juist... *(Dekt de hoorn af. Tot Claire.)* Hebt ge ze gevonden? *(Ze ziet de pitabroodjes liggen.)* Wilt ge ze in de... *(Ze ziet dat Claire er niet is. Roept.)* Claire, wilt ge de pitabroodjes in de microgolf steken om te ontdooien, alstublieft! En de dressing voor de slaatjes klaarmaken? Ik moet met mooie Jackie spreken! Zonder over te geven! Claire? ... Claire, zijt ge daar? *(Ont-dekt de hoorn.)* ... Zijt ge op 't wc? *(In telefoon.)* Nee, sorry, Jackie, gij niet. Ja, ik wou gewoon zeker zijn of hij al zijn medicamenten mee heeft voor 't week-end. ... Ik weet het, maar ik wou absoluut zeker zijn, want de laatste keer... ... Nee, nee, ik beschuldig niemand. ... Zeker. Om zeker te zijn. ... Zeker. Zoudt ge de namen willen voorlezen van alle medicamenten die in zijn tasje steken? Bedankt. Ventolin. Ja. Colistin, Atrovent. Klopt...

Claire komt terug binnen.

CLAIRE: Ze antwoorden niet.

ELIEN: Wat?

CLAIRE: Die van hier rechtover antwoorden niet.

ELIEN: *(Door telefoon.)* Sorry, Jackie, 't is... *(Tot Claire.)* Hoe... Wat hier rechtover?

CLAIRE: Dat nieuwe koppel. Zijn die weg of wat?

ELIEN: Dat ik het niet weet. *(Telefoon.)* Sorry, mijn dochter... *(Tot Claire.)* Wacht... *(Telefoon.)* Ja. Ik luister... Een en al oor... Goed... Goed... Goed... *(Tot Claire.)* Ontdooien... *(Telefoon.)* Goed. Allemaal? ... En de Nutrison? Hoeveel flessen? ... Zeer goed... Ja, da's in orde. Prachtig. En Murat helpt hem nu het busje in? Prachtig... Ja, dat hoop ik... Zijn grootouders en zijn zus, en een paar vrienden van mij... Ik ben er zeker van dat het... Over een uurtje of zo dan... Het komt in orde. Schitterend. Groetjes. *(Haakt in.)*

Zie, als ze het nog één keer zegt... ik zweer het u: "Heel leuk." Wat is daar *leuk* aan, Jackie? Verdomde papegaai!

CLAIRE: Die hier rechtover wonen. De lichten van hun auto staan nog op.

ELIEN: Hoe?

CLAIRE: Ik zal nog wel eens gaan kijken, zien of ze geen hulp nodig hebben.

ELIEN: God, meiske, moet ge u dat aantrekken? Die zouden u nog niet uitpissen als ge in brand stondt.

CLAIRE: Ik zal wel zien...

ELIEN: Echt waar, dat zijn vreselijke mensen.

CLAIRE: Zoudt gij het niet appreciëren, moesten uw...

ELIEN: Zijt ge u weer beter aan 't voordoen dan ge zijt, Clairke? Neem mijn kabels dan uit de koffer als ge ze vandoen hebt. Hebt ge de dressing al gemaakt?

CLAIRE: Dat hebt ge mij niet gevraagd.

ELIEN: Dat heb ik u wel gevraagd.

CLAIRE: Wanneer dat?

ELIEN: Daarjuist.

CLAIRE: Dat is niet waar.

ELIEN: Dat is wel waar, Claire.
Och 't is waar, ge waart niet op 't wc.

CLAIRE: Wat?

ELIEN: Kunt ge 't of niet?

CLAIRE: Wat?

ELIEN: Een dressing maken?

CLAIRE: Natuurlijk. Als gij u wat kunt kalmeren.

ELIEN: Claire, ge moogt mij dat vragen, ge moogt het zelfs eisen, maar maak er alstublieft geen probleem van, want problemen, dat is 't laatste wat ik nu nodig heb. Ik zit straks met uw peter en met uw broer...

CLAIRE: Om maar te zwijgen van uw teergeliefde moeder. Maar nu. Gaat ge u. Rustig. Kalmeren.

Claire gaat naar de keuken de dressing maken. Elien gaat ook naar de keuken, waar ze een brik fruitsap in een karaf giet.

ELIEN: Zie, ik sta hier bijna te bibberen op mijn benen. Hoe doet die dat elke keer?

CLAIRE: Wie?

ELIEN: Moet ge dat vragen?

CLAIRE: Ge moogt u dat zo niet aantrekken. Dat helpt niet, zu.

ELIEN: Hoe kan ik dat, mij dat niet aantrekken, als ze u elke keer voor een stuk vuil neemt als ge er mee spreekt. Wat zoudt gij dan doen?

CLAIRE: Niet meer mee spreken.

ELIEN: Juist, Claire. Maar die luxe kan ik mij niet permitteren. En die doet dat bij iedereen. Allee, dat denk ik toch. Zie, dat smerig lachske van haar, dat kan u zo de grond inboren, hé. Nu trek ik mij dat niet aan dat ze mij voor een stuk vuil neemt. Ik ben daar zelfs heel goed in, in stuk vuil spelen. Maar waar ik niet tegen kan, waar ik echt serieus niet tegen kan, dat is dat "Mevrouw Coppens". Dat mens heeft mij nog nooit Elien genoemd.

CLAIRE: 'k Weet het...

ELIEN: ... Niet één keer. Ik heb al ambras met haar gemaakt, ik heb haar al voor van alles uitgescholden... Ik heb zelfs al gezien hoe ze op een keer haar uiterste best deed om niet naar onze Andy te kijken die met een erectie zat.

CLAIRE: Ma!

ELIEN: ... Maar mij heeft ze nog nooit Elien durven noemen. “Mevrouw Coppens! Hoe leuk toch, Mevrouw Coppens! Volgens mij hebt u ongelijk, Mevrouw Coppens!” Da's elke keer een steek door mijn hart.

CLAIRE: Ge kunt nog altijd van naam veranderen.

ELIEN: 't Is niet die “Coppens” die ik zo lastig vind.

CLAIRE: Ha?

ELIEN: Natuurlijk niet! Waar ik mee zit is dat, als ze mij Elien noemt, ze moet erkennen dat ik een mens ben. Dat zal ze nooit doen, want dan is ze verplicht om mij menselijk te behandelen. Dan moet ze mijn telefoontjes beantwoorden en begrip tonen en misschien zelfs op het juiste moment glimlachen, en wie weet zal ze dan beetje bij beetje beseffen dat de reden waarom ik ooit, in een ver verleden, een voornaam heb gekregen, is dat ik een menselijk wezen ben. Maar als ze dat zou doen, stort ze zonder twijfel in, slaat ze in wanhoop haar armen rond mij en vraagt ze om vergiffenis. Maar dat is veel te veel gevraagd. Dus: “Wat leuk, Mevrouw Coppens”! En die blijft dat volhouden, hè!
't Verwondert me niet dat ze voor hen een multicultureel kerstfeest organiseert.

CLAIRE: Ik weet zeker dat kerstmis multicultureel is.

ELIEN: Betweter!

CLAIRE: Racist!
Hebt ge graag dat ik de tafel dek?

ELIEN: Doe ik wel.

Elien begint de tafel te dekken voor vier personen.

CLAIRE: Is hij nu onderweg?

ELIEN: Dat zeggen ze toch.

CLAIRE: Hoe is 't er mee?

ELIEN: Nog altijd een beetje kort van adem.

CLAIRE: Hebben ze er de dokter dan niet bij gehaald?

ELIEN: Nee, ze zegden dat ze de dokter niet geroepen hebben, omdat ze hem de dag daarvoor al voor Wouter hadden moeten roepen.

CLAIRE: Ja, en dan?

ELIEN: Wel ja... Dan wilden ze niet, Clairke... En die durven dat zomaar zeggen, weet ge! Ze vonden dat ze de dokter niet mochten storen, als er niets ernstigs aan de hand was.

CLAIRE: Hem vragen een patiënt te komen bezoeken?

ELIEN: Ja, dokters moeten dat waarschijnlijk vreselijk vervelend vinden of zoiets. Al die mensen die ze dan moeten bezoeken, zeg! Terwijl ze veel plezanter dingen te doen hebben, zoals parachutespringen of dolfijnen africhten.

CLAIRE: Wat heeft Wouter met onze Andy te maken?

ELIEN: Veel. Maar ja, moet een mens dan elke keer de boel op stelten zetten?

CLAIRE: Is dat nu niet erg? Ze kunnen de gezondheid van de klant toch niet in...

ELIEN: Clairke, alstublieft!

CLAIRE: Wat?

ELIEN: Ge moogt ons Andyken geen klant noemen!

CLAIRE: Ja maar, ma, serieus...

ELIEN: Die professionele *hulpverleenster* wou de verjaardag van haar *klant serieus* niet bederven.

CLAIRE: Zo denken die toch niet?

ELIEN: Zo denken die wel.

CLAIRE: Da's belachelijk! Ze zouden dus de gezondheid van een kind in gevaar brengen omdat ze vinden dat een ouder vervelend doet. Stel u voor dat wij dat op school deden?

ELIEN: Uw overvolle klassen zouden snel kleiner worden.

CLAIRE: Ik ga daar vanaf nu rekening mee houden, wacht maar.
Zeg, zo doen die dat toch niet echt.

ELIEN: 't Zou me niks verbazen. Misschien vinden ze het zelfs prettig. Zeker van. Hem straffen in mijn plaats. Enfin, ze zegden dat het deze morgen al veel beter ging. En dat was vreselijk vervelend.

CLAIRE: Vervelend?

ELIEN: Ja, horen dat ze tevreden waren.

CLAIRE: Moe-der!

ELIEN: Grapje, natuurlijk. Zoudt ge eens vier wijnglazen willen nemen?

CLAIRE: (*Doet het.*) Hebt ge niet gezegd dat er nog volk ging komen?

ELIEN: Sorry?

CLAIRE: Aan de telefoon. Of komen die later?

ELIEN: Over wie hebt ge 't nu eigenlijk?

CLAIRE: De telefoon. Ge zei dat er een paar vrienden van u kwamen.

ELIEN: ... Ha ja... Da's waar ook.

CLAIRE: Dus?

ELIEN: 't Is niet helemaal waar.

CLAIRE: Wat wilt ge nu zeggen?

ELIEN: Dat ik een beetje gelogen heb.

CLAIRE: Een beetje...

ELIEN: Om bestwil.

CLAIRE: Ik luister.

ELIEN: Clairke, dat mens kan u vanuit de hoogte behandelen tot ge eruit ziet als 't klokhuis van een appel. Als ze geweten had dat alleen zijn grootouders en zijn zus zijn eenentwintigste verjaardag kwamen vieren, dan zou haar zogenaamd medeleven mij overspoeld hebben. Waarschijnlijk hield ik er dan een zware beroerte aan over en hadt ge mij hier op de grond gevonden, met van die uitpuilende ogen en schuim op

de lippen, terwijl ik lig te brabbelen: “Ik vind dat allemaal zo erg niet, zu!”

CLAIRE: Dus er komt niemand extra?

ELIEN: Nee, schat. Zet me op de brandstapel en steek er de vlam in: ik ben een leugenaar.

Claire reikt haar de glazen aan.

ELIEN: Daarom moet ge nog niet zo'n gezicht trekken.

CLAIRE: Nee, ik denk aan iets.

ELIEN: Wat?

CLAIRE: Niets bijzonders...

ELIEN: Voor de dag ermee.

CLAIRE: Het zou misschien tof zijn...

ELIEN: Kom zeg, straks staat uw meter hier. Kan het nog plezanter worden?

CLAIRE: Dat bedoel ik niet. Ik vroeg me af of ge 't goed zou vinden... Is er nog een plaatsje over?

ELIEN: Ik dacht van wel... Wie is hij?

CLAIRE: Ik denk niet dat ge hem kent.

ELIEN: Ik kan hem leren kennen.

CLAIRE: Blijven ze eten?

ELIEN: Ik heb nog wel een lasagne over. Waarom hebt ge me dat niet eerder gezegd?

CLAIRE: Omdat hij er niet zeker van was of hij er wel zou geraken.

ELIEN: Wie is hij?

CLAIRE: Gewoon... Nick.

Korte pauze.

ELIEN: Nick?

CLAIRE: Ja.

Korte pauze.

ELIEN: Een nieuwe vriend.

CLAIRE: Nee.

ELIEN: Een intieme vriend?

CLAIRE: Dat zal dan wel, zeker.

ELIEN: Een oude vriend, met nieuwe intimiteiten.

CLAIRE: Hou eens op, ma. Gewoon een vriend.

ELIEN: Goed. (*Korte pauze.*) Een speciale vriend.

CLAIRE: Ma, zaag!

ELIEN: Ik mag dat toch vragen? Als hij bij mij in huis komt. Om mijn familie te leren kennen. Als hij dat van plan is, dan is het toch maar een klein stapje om te denken dat hij een speciale vriend zou kunnen zijn.

CLAIRE: (*Gniffelend.*) Speciale vriend...

ELIEN: Ja?

CLAIRE: Hij wil onze Andy leren kennen. Meer niet.

ELIEN: Juist. Ik ga iets anders aantrekken.

Elien loopt de trap op. De bel gaat. Claire gaat openmaken. Fien komt binnen.

CLAIRE: Hey. (*Zoen.*) Moet ik hem niet gaan helpen?

FIEN: Hier. (*Geeft een doos met een cake.*) Als ge dat zoudt willen overnemen.

CLAIRE: Zeker. Hoe was de rit? (*Ze draagt de cake naar de keuken.*)

FIEN: Goed, schat. Houdt ge hem vanonder goed vast?

CLAIRE: Jaja.

FIEN: Hij zou er ons leven voor laten.

CLAIRE: Ik ga hem halen. (*Af voordeur.*)

FIEN: (*Roept aan de trap.*) Elien! We zijn er! Het zal u plezier doen dat de cake het heeft

overleefd. We hebben tegen de taxichauffeur gezegd dat hij niet harder mocht rijden dan veertig per uur en twintig op de hoeken. Uw vader was in de wolken. We zaten precies in een lijkwagen. Ik dacht dat de mensen op 't trottoir zouden staan zwaaien met vlaggetjes en zo. Elien?

Elien boven op. Ze kijkt vlug rond en fluistert, terwijl ze naar beneden komt.

ELIEN: Ons Claire zou 't schijnt iemand meebrengen...

FIEN: Echt? Bedoelt ge met iemand *iemand*?

ELIEN: Niet echt. Maar misschien wel.

FIEN: Is er iets dat ik kan doen?

ELIEN: Gewoon gaan zitten. En babbelen met ons Claire.

FIEN: Goed. Ik zal het discreet houden.

ELIEN: En ik geloof u direct. (*Gaat terug richting trap.*) Onze pa zijn kussen ligt op zijn gewone plaats. (*Af boven.*)

Claire op met Dries, late zeventiger. Dries stapt moeilijk en leunt daarbij zwaar op een stok.

CLAIRE: Goed zo. We zijn er bijna. Verdorie, gij zijt zeker verdikt?

DRIES: Hebt ge al gezien hoeveel mijn jas weegt?

CLAIRE: Ik heb hem in de keuken gezet.

DRIES: Ge hebt hem vanonder toch goed vastgehouden?

CLAIRE: Zeker en vast. Ik ben er veilig geraakt. Daar staat hij, zie. Hij wacht op ons.

DRIES: Om in stukjes gesneden te worden.

CLAIRE: Hm... Njamnjam...

DRIES: Barbaren!

CLAIRE: Als ge wilt kunnen we hem onder een glazen stolp zetten, hè, peter Dries.

DRIES: Daag me niet uit.

FIEN: 't Is altijd een spel als uw peter Dries een cake moet bakken.
Claire en Dries zijn tot bij de leunstoel geraakt.

FIEN: Uw moeder heeft gezegd dat zijn kussen op zijn gewone plaats ligt.

CLAIRE: Goed. Pakt gij hem over?

Fien helpt haar man, terwijl Claire het kussen gaat halen.

CLAIRE: Ge ziet er goed uit, peter Dries.

DRIES: Dat gaat, mijn schatje. We mogen niet klagen.

FIEN: Hoe is 't met ons Andyken?

CLAIRE: Goed. Hij was verleden nacht een beetje kort van adem, maar vanmorgen ging het al beter. Ons ma, daarentegen... *(Ze kijkt in de doos met de cake.)*

DRIES: Niet zitten loeren, hé!

FIEN: Ja?

CLAIRE: Beetje lange teentjes. Nee, serieus, ze is weer geobsedeerd door het *Hoofd van de Instelling!*

FIEN: Die Jackie.

CLAIRE: Ja. Ze begint precies te denken dat het persoonlijk wordt.

FIEN: Dat is toch goed? Al de rest gaat de laatste dagen toch de verkeerde kant op.

CLAIRE: Persoonlijk met een tikje wraakzucht, vrees ik. Oké, Picasso. Eén, twee, drie en... zitten!

Claire en Fien zetten Dries in zijn zetel.

CLAIRE: Voilà, zie.

DRIES: Van een cake van Picasso zou 'k niet eens willen proeven.

CLAIRE: Zeg, wilt iemand van u iets drinken?

DRIES: / Koffietje graag, m'n engeltje. Wie weet welke zotte tekeningetjes hij op de glacé zou schilderen.

FIEN: / Een goeie straffe, als ge wilt, Clairke.

CLAIRE: Minuutje geduld...

Claire gaat naar de keuken en maakt het apparaat klaar.

FIEN: Denkt ge dat ze gelijk heeft?

CLAIRE: Wat zegt ge?

FIEN: Over Jackie. Is die zo erg als uw moeder zegt dat ze is?

CLAIRE: Dat weet ik niet, maar *ik* moet van haar toch niet hebben.

FIEN: Waarom niet?

CLAIRE: Och, weet ge, dat werkt met minder validen en dat denkt dat ze moeder Theresa is.

DRIES: Heiliger dan de paus, allee.

CLAIRE: Juist, hoe meer ze per maand trekken, hoe minder dat ze denken dat ze moeten doen. (*Ze komt terug in de zitkamer.*) Hoe is 't in uw leesclubje, peter?

DRIES: Deze maand lezen we veel poëzie. Vervelende boel eigenlijk, maar gelukkig serveren ze lekkere koekjes.

FIEN: En daarvoor gaat gij natuurlijk.

CLAIRE: Peter, toch!

FIEN: Uw peter geniet de eer toevallig de enige man in de groep te zijn. Hij heeft mij verzekerd dat het eerder een toevallig opzet was dan een opzettelijk toeval. Ik veronderstel dat het niet uitmaakt wat ze bestuderen. 't Kan evengoed de catalogus van Ikea zijn, dan komt hij nog naar huis met de zaligste glimlach op zijn gezicht. Zeg, hoe is 't met uw moeder? Ze was nogal kortaf aan de telefoon.

CLAIRE: Ze doet een beetje raar de laatste tijd. Vorig week-end heeft ze zitten huilen bij een dode vogel.

FIEN: Ons Elien?

CLAIRE: 'k Weet het. We waren in 't park aan 't wandelen en...

FIEN: Een dode vogel?

CLAIRE: Aan de voet van een boom.

FIEN: Oh, da's sympathiek. Heeft ze hem opgeraapt?

CLAIRE: Nee, ze heeft hem niet opgeraapt. Ze ging er zo precies over hangen... en ze begon

te huilen. Niet erg; ik bedoel, 't was niet echt gesnotter of zo... En toen... Zo precies...

FIEN: Wat? ... Oh, Clairke, zeg alstublieft dat ze een gebedje heeft uitgesproken! Toe!

CLAIRE: Nee, meterke, zo erg heeft ze 't nog niet zitten. Maar ze mompelde zoiets als...

FIEN: Als?

CLAIRE: Wel, ik weet het niet zeker, maar het klonk als "God zegene u".

Fien en Dries lachen.

DRIES: Als 't nog niet dood was, heeft dat beestje zich ongetwijfeld doodgelachen!

FIEN: Claire, dat is toch niet normaal meer? Zitten huilen voor een dode vogel. Uw moeder moet van geen beesten hebben.

CLAIRE: Dat weet ik, maar ik denk... Ik denk dat ze die vogel zag liggen, er was niemand te zien, dus niemand trok zich er iets van aan of die vogel nu levend of dood was. En daarom denk ik dat ze dacht...

FIEN: Allee Clairke, dat is te zot voor woorden...

CLAIRE: Ik weet dat het niet waar is. Ik weet dat onze Andy door iedereen graag gezien wordt. Ik zeg alleen maar dat ze het de laatste tijd een beetje moeilijk heeft.

FIEN: En gij? Hoe zit het met u? Een nieuw vriendje, hoor ik.

CLAIRE: Wat? Heeft ze weer... Ik mag mijn rug hier geen seconde draaien!

FIEN: Ge weet hoe uw moeder is, hé meiske.

CLAIRE: Juist daarom dat ik...

DRIES: 't Is goed nieuws, Clairke. Is 't een toffe [gast]?

CLAIRE: Peter Dries... Hij is... 't Is niet... Er komt vandaag een vriend van mij. Meer niet.

DRIES: Wat doet hij voor de kost?

CLAIRE: Is dat van belang?

FIEN: We moeten toch weten wat zeggen als uw vriend er is.

CLAIRE: Ja, want vlot tateren, dat is iets waar gij altijd last mee hebt gehad.

FIEN: Hoe lang kent...

CLAIRE: Meter, kom, stop er nu mee.

FIEN: Maar Clairke, kind, we zijn blij in uw plaats.

CLAIRE: Zie, ik bel hem om te zeggen dat hij niet moet komen. Ge zijt weer goed bezig!

FIEN: 't Is goed, Clairke, ga nu niet...

CLAIRE: Beloof het mij.

FIEN: Clairke, kind, ik ben veel te oud om nog beloftes af te leggen. Maar ik verzeker u dat ik discreet zal zijn.

CLAIRE: Alstublieft.

DRIES: Ander onderwerp, kom. Is er al koffie?

CLAIRE: Vergeten, peter Dries. Ik zal direct eens gaan kijken. *(Ze gaat naar de keuken.)*

DRIES: Vijftig, zestig jaar geleden werden ze gewoon in een donker kot gestoken. Geef toe dat er vooruitgang is.

CLAIRE: Dat weet ik. Ik veronderstel dat we in bepaalde opzichten gelukkig mogen zijn. Alleen... 't Voelt niet aan als geluk.

DRIES: Geluk. Dat kunt gij ook hebben.

CLAIRE: Hoe bedoelt ge?

DRIES: Blingbling, tiens. Gij kunt dat geluk ook hebben.

CLAIRE: Peter Dries, dat moogt ge allemaal niet zeggen.

DRIES: Gij niet, ik bedoel over 't algemeen. 't Kan iedereen zijn. Pech of geluk, 't is een kansspel. Wel 'n smerige soort loterij, 't leven.

FIEN: Plato, Aristoteles, den Dries...

Telefoon. Claire neemt op.

CLAIRE: Hallo? ... Oh, is 't Jackie. Ik ga haar even roepen... Ma!... Ma, telefoon! 't Is Jackie!

FIEN: Is alles in orde?

CLAIRE: Jaja, ze moet alleen ons ma hebben.

Elien komt naar beneden en neemt de telefoon aan.

ELIEN: Hallo? ... Fantastisch... / En zijn longen? ... Murat heeft de verstuiver mee ... Ja, maar zolang hij niet bij mij is, valt hij onder uw verantwoordelijkheid. // Zoudt ge hem dan niet bellen om te zien of hij wel weet wat hij moet doen? ... Jawel, Jackie, ik kan Murat zeker verdragen, maar soms is zijn Nederlands niet erg... Dank u. /// Ja, ik ook. ... Ja, volgende dinsdag. ... Oh, goed. ... Dat maakt het een stuk makkelijker? ... Waarom? ... Nee. In geen geval! ... 't Is zijn verjaardag, er is familie //// en een paar vrienden die bij hem willen zijn. En ik wil ook bij hem zijn, niet met die diëtiste erbij. ///// Ik kan gewoon niet geloven dat ge zoiets gaat doen... 't Lijkt wel opzettelijk. ... Godver! Hebt ge haar nummer daar? ///// Natuurlijk wil ik dat op een andere dag... Goed, zend het mij met een sms-ke. Dag.

DRIES: / Wat is er om te eten?

CLAIRE: Lasagne.

DRIES: Oh, tof, van die Italiaanse dinges.

FIEN: // 't Is van dat, zeker...

CLAIRE: Is 't weer niet goed?
/// Zeg, hoe was 't concert?

DRIES: Oh, prachtig, Claire, echt prachtig. Ze hebben iets gespeeld van... van... god, hoe heet die groep weer, Fien?

FIEN: Ik heb er geen [flauw idee van.]

DRIES: Het was echt goed. En die gast die dat solooke gaf, die kon er wat van. Hij droeg een vlinderdasje met visjes op.

CLAIRE: //// Een minuutje, peter, alstublieft.
///// Nee, ma...
///// Ai nee, ze gaat toch niet...

Elien haakt in.

ELIEN: Miljaarde toch on-ge-loof-lijk!

DRIES: Wat is 't nu weer?

CLAIRE: Ga zitten, ma.

ELIEN: Dat vrouwmens...

FIEN: Allee, wat is 't?

ELIEN: De diëtiste van onze Andy. Ik kan niet geloven dat ze... De diëtiste van onze Andy is een maand afwezig. Dat wisten we. Bon. We hebben zijn controle dus met een week vervroegd, maar nu moet die haar dochter precies die dag op rijexamen en zij wil erbij zijn, dus zegt ze, kan het alleen vandaag. Voilà!

CLAIRE: Rijexamen?

ELIEN: 'k Weet het. 't Mag dan nog waar zijn, 't is godverdomme godgeklaagd.

CLAIRE: Wat gaat ge nu doen?

ELIEN: Haar bellen en ambras maken, veronderstel ik, schat, want dat is iets wat ze van mij gewoon zijn. Ik bel hen altijd op, hé!

FIEN: En die wil vandaag naar hier komen?

ELIEN: Dat gaat hier echt gezellig worden.

DRIES: En die sukkelaar van een Andyken...

ELIEN: Ja, pa... Kunt ge u dat voorstellen? Op die jongen zijn eenentwintigste verjaardag?

DRIES: 'k Weet het. En zeggen dat hij een striptease verwacht.

ELIEN: Dag, ma! Hallo, pa! En hoe is 't in de leesclub?

DRIES: Bof, dat gaat...

FIEN: 't Is niet dat ze hun best niet doen...

We horen een sms arriveren.

ELIEN: Bedankt, Jackie. Als dat mens denkt dat ze er zo goedkoop zal vanaf komen, dan kent ze mij nog niet. (*Kijkt rond.*) Schat, hebt gij mijn gsm niet gezien?

CLAIRE: Hebt ge hem vandaag al gebruikt?

ELIEN: Kweenie...

CLAIRE: Steekt hij niet in uw jas? 't Klonk precies van boven.

ELIEN: Elien, dom kiekeken! 'k Ga liever naar boven, Want 't kan zijn dat er bloed vloeit!

Ze gaat naar boven. Fien blijft Claire opvallend aanstaren.

CLAIRE: Wat?

FIEN: Dat kan zo niet verder, Clairke. Ze ziet er vreselijk uit.

CLAIRE: Wat wilt ge dat ik eraan doe, meter Fien?

FIEN: Haar haren zien er flets uit, haar huid is... Ze eist te veel van zichzelf.

DRIES: Ze is sterk, Fien. Ze is altijd sterk geweest.

FIEN: Maar zo kan 't toch niet verder? Ze moet ook de kans krijgen om gelukkig te zijn in 't leven. Ik wil niet dat ze haar kansen vergooit voor... wel ja, voor Andy.

CLAIRE: Meter.

FIEN: Ze moet eens meer buiten komen, mensen zien.

DRIES: En hoe moet ze dat doen?

FIEN: Hebt gij nooit mensen leren kennen? Er bestaan clubs, verenigingen...

DRIES: Ziet ge ons Elien al tussen al dat volk zitten.

FIEN: Ze kan eens naar de film gaan, een restaurantje meepikken...

DRIES: Alleen. Tof.

CLAIRE: Meter, ik heb dat allemaal geprobeerd.

FIEN: Zoudt gij haar niet kunnen helpen?

CLAIRE: Wat denkt ge dat ik doe?

FIEN: Laat me uitspreken. Zoudt ge haar niet een beetje kunnen helpen met... ?

CLAIRE: Excuseer hé, zeg. Ik ga hem elke derde week bezoeken. Als hij naar huis komt ben ik er omzeggens elke nacht. Begin mij niet door te steken dat ik meer moet doen. Als 't zo zit kunnen we allemaal meer.

DRIES: Dat zegt ze niet, Clairke. We zijn alleen maar bezorgd.

CLAIRE: Gij hebt geen flauw idee... Ik kan mijn leven toch niet opofferen voor... Dat kunt ge toch niet menen? We zien hem allemaal graag, maar alstublieft, ik ben 33. Ik heb

ook mijn leven.

DRIES: Dat weten we, Clairke, dat weten we. Het spijt uw meter.

FIEN: Ik heb niet gezegd dat ge uw leven moet opofferen, Clairke, mijn kind. We hebben toch gezegd hoe blij we zijn omdat ge een vriend hebt.

CLAIRE: Zwijg alstublieft over Nick.

FIEN: Och, Claire, allee... Dat is toch heel goed.

CLAIRE: Hou op, meter.

FIEN: Ge moogt daar niet kwaad voor zijn, ge zoudt moeten...

CLAIRE: Ge hebt mij beloofd dat ge er zoudt over zwijgen.

FIEN: Dat is niet waar.

CLAIRE: Dat is wel waar.

DRIES: Ze heeft u discretie verzekerd, Clairke.

CLAIRE: 't Kan me niet schelen. Ze heeft zitten liegen tegen mij.

FIEN: Ik heb tegen niemand zitten liegen.

DRIES: Ze heeft verzekerd, Claire. Niet beloofd. Dat maakt van een leugen gewoon een misverstand.

Er arriveert een sms op de gsm van Claire, die in de keuken ligt. Ze gaat kijken.

FIEN: We hebben dan tenminste toch een naam.

DRIES: Gele kaart, Fien? Houd u wat in of ik stuur u van 't plein. Zeg, zouden we onze koffie kunnen krijgen, Clairke?

CLAIRE: *(Terwijl ze de sms leest.)* Wablieft?

DRIES: Onze koffie.

CLAIRE: Secondje. *(Ze neemt de kan.)*

FIEN: Is 't van Ni... hm...

CLAIRE: Ik zweer u dat ik hem over uw kop giet, meter Fien.

ELIEN: *(Op.)* Ha, 't zit zo? Vervloekte Jackie, met uw onnozel stukske planning van mijn voeten.

FIEN: Wat is 't nu weer?

ELIEN: Ze kan de komende zes weken geen andere dag vrij maken! Het moet zonder fout vandaag gebeuren.

CLAIRE: / Och, mensen toch...

DRIES: / Kan dat echt niet wachten?

ELIEN: Nee.

DRIES: Wat is eigenlijk het probleem?

ELIEN: Andyken is een beetje aangekomen. Er moet een volledig nieuw voedingsschema opgesteld worden en ik heb godverdomme goesting om eens hard te schreeuwen.

DRIES: Schatje toch...

FIEN: Om hoe laat gaat ze komen?

ELIEN: Eerst was 't om 2, maar ik heb het kunnen uitstellen tot 4 uur.
Goed, om hoe laat zou uw vriend komen?

CLAIRE: Hij... hij heeft me net een berichtje gezonden dat hij op de trein zit.

ELIEN: Hij komt met de trein?

CLAIRE: Eh... Ja.

ELIEN: Van waar?

CLAIRE: Is dat van belang?

ELIEN: Ik vraag gewoon vanwaar zijn trein komt, Clairke.

CLAIRE: Van Gent. Hij komt van Gent.

FIEN: Hent? Zij-je van Hent, zet je...

CLAIRE: Ma, wilt ge aan dat mens dat u de keel uithangt eens zeggen dat ze mijn keel ook begint uit te hangen.

FIEN: 't Is al lang goed, zu, Clairke.

ELIEN: Zeker redelijk goed discreet geweest, ma?

FIEN: Ik ken mijn grenzen.

ELIEN: Vooral als ge ze zelf trekt.

We horen een auto. Claire gaat naar het venster.

ELIEN: Is hij het?

CLAIRE: Nee, 't is een taxi. Ik denk dat het die van hier rechtover zijn. Ik ga eens vragen of ze de startkabels niet nodig hebben. Autosleutels?

ELIEN: In 't mandje. *(Claire neemt de sleutels en gaat af.)* Gaat ge 't een minuutje zonder mij kunnen doen? Ik ben maar vijf minuutjes weg.

FIEN: We trekken ons plan. We hebben mekaar nog gezien. *(Elien gaat naar boven.)* Hebt ge haar daar nu gehoord?

DRIES: Waar?

FIEN: Ons Elien vroeg haar of hij het was.

DRIES: Ja...

FIEN: En zij zei dat hij het niet was.

DRIES: Want 't was hij niet.

FIEN: Nee. Ze zei: "t Is een taxi."

DRIES: En wat is daar weer mee?

FIEN: Alsof hij het niet kon zijn als het een taxi was.

DRIES: Wat wilt ge daarmee zeggen?

FIEN: Dat Nick het zich niet kan permitteren om een taxi te nemen. Ook niet wanneer hij de familie van zijn vriendin voor 't eerst gaat bezoeken.

DRIES: Fien...

FIEN: Komaan, Dries: Gent. Gij hebt in uw jonge tijd bijna in 't Gravensteen gewoond.

DRIES: Fien, ik ga mijn mening over die jongen niet geven zolang ik hem niet in levende

lijve heb gezien. Dan zal ik er mij een gedacht van maken. Oké? Mijn eigen gedacht. Hoe zou 't eigenlijk met mijn cake zitten?

FIEN: Die heeft vleugels gekregen en is door 't gesloten raam gevlogen.

DRIES: Echt om te lachen. Help me recht.

FIEN: Ge zit daar goed.

DRIES: Ik moet naar 't wc.

FIEN: Zijt ge zeker?

DRIES: Help me recht, zeg ik u.

FIEN: Bon. Momentje... Een, twee, drie... Hop! Hier is uw stok. Hebt ge hem?

DRIES: Ja.

FIEN: Pas op voor de tafel.

DRIES: 'k Ben niet blind.

FIEN: Ge zijt toch zeker dat ge moet?

DRIES: Zoals Christoffel Columbus zei, schoonheid: ik zal pas zeker zijn als ik er ben.

FIEN: Onnozelaar...

DRIES: 't Is daarom dat ge mij zo graag ziet. Vergeleken met u, ben ik slechts een schim.
(*Ze gaan richting toilet.*) Hebben we onze koffie nu al gekregen?

Ze gaan naar binnen en sluiten de deur. Pauze. Deurbel.

ELIEN: (*Boven.*) Ma-a!

Stilte. Tweede keer deurbel.

ELIEN: (*Boven.*) Ma, wilt ge openmaken, alstublieft!

FIEN: (*Achter.*) Ik ben in 't wc met uw pa, Elien!

ELIEN: (*Boven.*) Ma! Hebt ge 't niet gehoord! Ma!

FIEN: (*Achter.*) Ik ben met uw pa bezig, Elien. 't Duurt niet lang.

ELIEN: (*Boven.*) Dat zal hij zijn!

FIEN: *(Achter.)* Kunt ge niet een minuutje wachten?!

ELIEN: *(Boven.)* Nee, dat kan niet, ma! Ik ben bezig!

FIEN: *(Achter.)* Ik ook! Ik wil niet dat hij mij ziet als ik uit het toilet kom!

ELIEN: *(Boven.)* Haast u dan een beetje!

DRIES: *(Achter.)* Zeg, ge moet mij niet zitten opjagen, hé!

Derde keer, lange deurbel.

ELIEN: *(Op. Ze loopt de trap af.)* Ik zal dan 't zelf maar doen... Ma!

FIEN: *(Achter.)* Doe het dan. Ge zijt hier nu toch.

DRIES: *(Achter.)* Zie maar dat ge een goede indruk maakt!

ELIEN: *(Naar de badkamer.)* Zie gij maar dat gij uw handen niet vergeet te wassen!

Ze gaat naar de voordeur, aarzelt en loopt weer naar de deur van de badkamer.

ELIEN: *(Fluistert.)* 't Was toch Nick, he?

FIEN: *(Achter.)* Jaja!

Elien loopt naar de voordeur en opent ze. Daar staat Paul.

PAUL: Dag.

Pauze.

ELIEN: Wat komt gij hier godverdomme doen?

Stilte.

PAUL: Ik zou Andy graag zien. Om hem zijn cadeautje te geven.

ELIEN: Hij is er niet.

PAUL: Komt hij nog?

ELIEN: Ja.

PAUL: Mag ik dan op hem wachten?

ELIEN: Natuurlijk.

Ze slaat de deur dicht. Deurbel. Ze negeert het.

FIEN: (Achter.) Elien? Hebt ge al opengemaakt?

ELIEN: Ja.

Elien gaat in de sofa zitten. Fien alleen op. Ze kijkt rond en fluistert:

FIEN: Waar is hij?

ELIEN: 't Was hij niet.

FIEN: Wie dan wel?

ELIEN: 't Was hij niet, zeg ik u.

FIEN: Oh. Dat laat ik uw pa buiten.

Fien af badkamer. Het doorspoelen van het toilet. Fien en Dries even later op. Fien helpt hem.

DRIES: Vals alarm, zeker?

ELIEN: Ja, pa.

DRIES: Wie was 't?

Stilte.

ELIEN: Paul.

Stilte.

FIEN: Waar is die dan?

ELIEN: Ik heb hem gezegd dat hij maar moest wachten tot Andy er is.

FIEN: (Fluisterend.) Wablief? Staat die daar buiten?

ELIEN: Ik denk het.

DRIES: Claire zal hem willen zien, ben ik zeker.

ELIEN: Dat mag.

FIEN: Ja, maar ze zal niet willen.

DRIES: Ik ga ik eens met hem een klapke doen.

ELIEN: Nee, pa. Nee.

FIEN: Wat moet die eigenlijk hebben?

ELIEN: Hij zei dat hij Andy zijn verjaardagscadeau wou geven.

FIEN: Had hij er eentje bij?

ELIEN: Wat?

FIEN: Een verjaardagscadeau. Had hij een verjaardagscadeau bij?

ELIEN: Is dat zo [belangrijk]?

FIEN: Ik kan het aannemen en dan moet hij maar opkrassen.

DRIES: Het gaat hem niet om dat cadeau, Fien.

ELIEN: Dat is toch niet te geloven?

FIEN: Allee, gij? Staat ge van die mens nog van iets versted? (*Kijkt door het raam.*) Ik zie toch zo direct niets.

DRIES: Schat...

ELIEN: Ma, kom zitten. Doe... Doe gewoon of we er niet zijn.

FIEN: Ik weet dat hij stom is, maar dat hij zo...

ELIEN: Kom zitten. Kom, pa. Zitten. Een, twee drie... Zo...

Iedereen zit.

FIEN: Elien, luister naar mij. Hij mag de verjaardag van ons Andyken niet komen verpesten. Hij moet niet komen ruïneren wat gij allemaal verwezenlijkt hebt.

ELIEN: Onze Andy kan die lasagne niet alleen opeten, ma.

FIEN: Ik bedoel niet alleen vandaag. Hij moet hier niet komen, met 'n lach tot achter zijn oren, en wij dan natuurlijk allemaal...

ELIEN: We gaan hem zeker niet...

FIEN: Elien, zwijg even. Ge weet goed genoeg wat er zal gebeuren. Hij zal de boel willen

dirigeren en denken dat hij ons een plezier heeft gedaan om dan naar zijn ander leven terug te keren en de hemel te danken dat alles goed is afgelopen.

ELIEN: Ma, het gaat toch niet om hem.

FIEN: Wat wilt dat nu zeggen?

ELIEN: Dat het onze Andy zijn verjaardag is, ma. Ik wil dat die jongen gelukkig is.

FIEN: En dat zal hij ook zijn. Laten we er liever over zwijgen. We maken er een fijne dag van en we vergeten het.

ELIEN: Het is onze Andy zijn verjaardag en misschien is hij gelukkig als hij zijn vader ziet.

Pauze.

FIEN: Ge meent toch niet... Elien, dit gaat niet alleen over Andy.

DRIES: We willen allemaal dat Andy een fijne dag beleeft, dat weet ge. En ja, misschien heeft hij het graag...

FIEN: Of misschien heeft hij het niet graag...

DRIES: Gij en Claire hebben het niet graag. Ge zoudt het alle twee verschrikkelijk vinden. Andyken zal dat misschien aanvoelen en daar is niemand bij gebaat.

FIEN: Behalve die schone meneer.

ELIEN: Onze Andy begrijpt niet wat hij ons heeft aangedaan, pa. Wie weet wat die jongen denkt. Misschien verlangt hij ernaar hem te zien?

FIEN: Hij herinnert hem zelfs niet meer.

ELIEN: Misschien, ma. Ge kunt dat nooit zeker weten. Het is zijn vader.

FIEN: Noemt ge dat een vader?

ELIEN: Nee, maar het gaat er niet om wat ik erover denk. Of gij. Het gaat erom wat onze Andy misschien denkt.

FIEN: Onze Andy? Denken? Da's echt New Age. Luister, kind, als 't u gelukkig maakt...

ELIEN: Ik zit hier eigenaardig genoeg niet aan mezelf te denken.

FIEN: Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet weet wat gij denkt.

ELIEN: Dat het misschien de laatste keer is dat Andy zijn vader te zien krijgt. Wat die twee

gemeen hebben is dat ze in staat zijn om mij te doen nadenken; dat wanneer ik van een van hen afscheid neem, ik er rekening moet mee houden dat ik hem misschien nooit meer zie.

Pauze.

DRIES: Ik denk niet dat dat genetisch bepaald is.

ELIEN: Nee, maar het doet u wel op de toppen van uw tenen lopen.

CLAIRE: *(Op.)* Wat een klootzak, zeg.

ELIEN: Wat nu?

FIEN: Ik moest bijna op mijn knieën gaan zitten voor een bedankje. Scheelde niet veel of ik stond daar te wachten als een hondje op zijn koekje. Spijtig genoeg mankeerde er niets aan hun auto.

ELIEN: Ik heb het u nog gezegd. Ze zeggen nochtans dat Engelsen vriendelijke mensen zijn.

Fien gaat naar het raam. Ze komt terug bij Elien en schudt het hoofd.

FIEN: Engelsen. Ik dacht dat die van ergens uit Limburg kwamen.

We horen hoe een sms aankomt.

ELIEN: Die van mij of die van u?

CLAIRE: Die van u. 't Kwam van boven. Ik haal hem wel.

ELIEN: Nee, laat maar. Ik... Ik moet toch iets anders aantrekken.

CLAIRE: Ma, ge moet zoveel moeite niet doen. Alstublieft, echt niet. 't Is een coole gast, zu.

ELIEN: Ik ga mij niet omkleden voor uw vriend, Clairke.

CLAIRE: Ah, nee?

ELIEN: Nee. 't Is wat kouder geworden. *(Af naar boven.)*

CLAIRE: En daar vliegt ze weer naar boven. Precies een tiener. Miljaar! Uw koffie! *(Naar de keuken.)*

FIEN: Ge moet u niet onnozel lopen, meiske.

DRIES: Jabbedabbedoe!

FIEN: Zeg, dat is uw slavin niet, hé bompa. Kom bij ons zitten, Clairke.

CLAIRE: Kan geen kwaad.

Pauze.

FIEN: 't Is tof dat het een coole gast is.

CLAIRE: Wie?

FIEN: Nick. Dat het tof is dat hij een vriendelijke en coole gast is.

CLAIRE: Van uw praat word ik niet koud of warm meer, meter Fien. *(Ze brengt de kopjes.)* Alstublieft. *(Tot Fien.)* Ziet dat ge uw tong maar niet verbrandt.

DRIES: Hoe langer dat een mens moet wachten, hoe beter het wordt. Hé, meiske.

CLAIRE: Ik hoop dat ge 't over de koffie hebt, peter Dries.

Iedereen is gaan zitten. Stilte.

FIEN: Ik vraag me af wat het Engels voor “Bedankt” is. Weet gij dat, Dries? *(Geen antwoord.)* Dries?

DRIES: *(Bits.)* Weet ik het? Tènkjoe, zekers?

FIEN: Ha ja, dat zal wel... *(Stilte.)* Uw haar ziet er goed uit, Clairke. Is 't niet waar, Dries?

DRIES: Alles ziet er goed uit als ge mij mijn koffie zoudt willen geven.

CLAIRE: Oeps! Sorry, peter Dries. Vergeten.

Claire reikt hem de koffie aan. Elien komt naar beneden. Ze draagt een mooiere bloes.

ELIEN: 't Was Murat. Ze zitten vast in de file. Tenminste als ik veronderstel dat ik begrepen heb wat “varkeir” is.

FIEN: Mooi bloesje, Elien.

Stilte.

ELIEN: Dank u, moeder.

CLAIRE: Zeg, wat hebt gij vandaag?

FIEN: Hm?

Deurbel.

CLAIRE: Bon. Als iedereen normaal zou willen doen.

FIEN: Ik doe wel open, schat.

CLAIRE: Gij blijft gewoon zitten, gij!

ELIEN: Wilt ge uw peter eens helpen rechtstaan.

CLAIRE en DRIES: Waarom?

FIEN: Ja, schatje? Als ge wilt. Dat hij zich eens verzet. / Zijn kussen. Het zit... // Hij vraagt dat niet graag waar vreemden bij zijn.

DRIES: / Ik moet mij niet verzetten.

CLAIRE: // Nu? Ja, zeg! (*Tot Fien.*) Riskeer het u niet, hoort ge... Komaan, peter Dries... / Een, twee, drie, hopla.

DRIES: / Hou op met mij te behandelen als...

Dries staat op, gesteund door Elien en Claire. Intussen heeft Fien de deur geopend en gaat ze naar buiten.

CLAIRE: Meter, gij gaat toch niet...

FIEN: (*Buiten. Vriendelijk.*) Oh, goeiedag?

NICK: (*Buiten.*) Eh... Dag. Is Claire thuis?

CLAIRE: Kom binnen, Nick! Een, twee, drie... Zo!

Nick komt binnen en Dries is een beetje op goed geluk in de zetel terecht gekomen. Nick heeft cadeautjes mee.

NICK: Hey...

CLAIRE: Hey... Makkelijk gevonden?

NICK: Ba ja...

Ze zoenen mekaar, ietwat onwennig.

CLAIRE: Sorry omdat... Eh... Dit is mijn peter Dries; mijn ma, Elien. Dit is Nick.

ELIEN: Dag, Nick... Fijn u... hm... Fijn u te...

Ze kijkt naar de deur. Fien is blijkbaar buiten gebleven.

ELIEN: Ma? Is alles in orde, ma?... Ma?

FIEN: *(Komt binnen en sluit de deur.) (Bits.)* Natuurlijk is alles in orde.

CLAIRE: *(Tot Nick.)* Sorry...

FIEN: Nick, fijn u hier welkom te mogen heten. Ik ben Fien, de grootmoeder en meter van ons Clairke. We hebben al zoveel over u horen vertellen. Mogen wij u iets te drinken aanbieden? Koffie? Een biertje, misschien?

NICK: Oh, euh... Daarvoor is 't misschien nog wat vroeg. Een glas water is goed, dank u.

FIEN: En gij komt uit de Vlaanders?

Stilte.

NICK: Is dat aan mij te zien?

DRIES: Vrouwelijke intuïtie, Nick.

ELIEN: Spuit of plat?

NICK: Spuit. Alstublieft. *(Elien gaat naar de keuken.)*

CLAIRE: Uit de Westhoek.

DRIES: Hola, de Grooten Oorlog!

NICK: Ja. Maar dat heb ik niet... hm...

FIEN: Maar Claire zei toch dat ge van Gent komt?

NICK: Klopt. Daar woon ik. Nu.

CLAIRE: Mensen uit de Vlaanders mogen ook op reis gaan, hé meter. Wist ge dat nog niet?

NICK: Maar we moeten wel een internationaal paspoort hebben!

DRIES: En de goei pikuren gehad!

NICK: *(Lacht.)* Zeg niet meer!

Dries lacht gul. De anderen doen ook mee. Tot het lachen uitsterft.

FIEN: *(Ziet de pakjes.)* Hoe mooi.

ELIEN: Hier is uw watertje.

NICK: Bedankt. Ja, ik heb een kleinigheidje meegebracht. Dit is voor u. En dit is voor de jarige.

ELIEN: Dat hadt ge niet moeten doen. Bedankt. Alstublieft, ga zitten.

Iedereen gaat zitten. Pauze.

CLAIRE: Hoe was 't op de trein?

NICK: Goed... Ja. Goed...

DRIES: Dat zijt ge toch al langer gewoon, zeker?

NICK: Wat?

DRIES: Reizen met de trein.

NICK: Jaja, dat is ondertussen toch al...

Stilte.

FIEN: Fijn om kennis met u te maken.

NICK: Bedankt. U ook. *(Korte pauze.)* Ge woont hier / wel rustig.

FIEN: / En wat doet gij eigenlijk, / Nick?

ELIEN: / Geen honger, Nick?

NICK: *(Tot Elien.)* Misschien een beetje. *(Tot Fien.)* Sorry?

FIEN: Wat ge eigenlijk doet?

ELIEN: *(Zachtjes.)* Ma...

NICK: Ik... eh... Ik ben dichter.

Stilte.

FIEN: Dichter?

ELIEN: Er zijn lekkere pitabroodjes!

NICK: Ja, onder andere.

FIEN: Bedoelt ge met dichter, dat ge gedichten schrijft?

NICK: Yep.

ELIEN: Er zijn ook dipsausjes. Ma, komt ge helpen?

Elien en Fien verhuizen naar de keuken.

CLAIRE: Nick draagt gedichten voor op een podium.

DRIES: Dat klinkt niet slecht. En hoe doet ge dat?

CLAIRE: Hij gaat naar clubs, bars, festivals en daar draagt hij zijn gedichten voor aan een publiek. Live. 't Is echt populair.

DRIES: Allee?

CLAIRE: Ja. 't Is zowat 't zelfde als een muzikant.

NICK: Maar dan met woorden.

CLAIRE: Precies een rockvedette, peter Dries.

NICK: Maar dan zonder de groupies!

DRIES: Dat moet ge er niet bij zeggen, jongen!

FIEN: En publiceert ge ze ook?

NICK: Sorry?

FIEN: Wel ja, ge draagt ze voor. Publiceert ge ze achteraf?

NICK: Dat is de bedoeling.

CLAIRE: Hij heeft er honderden.

FIEN: Ge schrijft ze dus op?

NICK: Precies.

CLAIRE: En hij leest ze voor uit zo'n reusachtig boek.

NICK: Soms vind ik er ter plaatse een uit. Improvisatie.

ELIEN: Echt? En schrikt u dat niet af?

NICK: Alleen als ge niks te vertellen hebt.

FIEN: En gebeurt dat?

NICK: Bijna nooit. Hout vasthouden.

ELIEN: Er is iets dat jij twee gemeen hebt, ma. *(Er komt boven een sms aan.)* Als ge me even wilt excuseren, Nick.

CLAIRE: Laat die dan toch beneden liggen.

Elien gaat naar boven.

DRIES: Ze gaat nog verslijten van trappen op en af te lopen.

CLAIRE: Ze is bang om haar gsm bij haar te dragen. Ze denkt dat ze dan kanker aan haar been gaat krijgen.

NICK: Daar is misschien iets van aan.

CLAIRE: Het zet alleszins een domper op het feit dat ge er een hebt.

NICK: Wat? Een been?

DRIES: Ik vind dat ze overdrijven met die machientjes.

ELIEN: *(Boven.)* Vijf minuutjes maar! Ik ben er bijna!

CLAIRE: Alles in orde?

ELIEN: *(Boven.)* Alleen Murat even uitschelden!

CLAIRE: Alles in orde.

FIEN: *(Met de dipsausjes.)* Murat is de verpleger van Claires broer. Zijn Nederlands staat nog niet helemaal op punt.

NICK: Juist, ja.

FIEN: Claire heeft u toch al over onze Andy verteld?

NICK: Jaja, heel wat.

FIEN: Hij is zwaar gehandicapt.

NICK: Dat weet ik, ja.

CLAIRE: Nee, meter. Ik heb dat stukje opzettelijk overgeslagen.

FIEN: Ik weet dat er mensen zijn daar niet graag over praten.

NICK: Nee, dat geeft niet. Ik had een nicht die...

FIEN: Ha zo? En wat had die dan?

NICK: Oh, die had het syndroom van Down.

FIEN: Het spijt me zo. Onze Andy is veel erger dan het syndroom van Down.

Korte pauze.

DRIES: Ik denk dat ze zo iets een Pyrrusoverwinning noemen, Nick.

FIEN: Claires moeder heeft hem helemaal alleen moeten opvoeden.

NICK: Dat heeft Claire me verteld.

FIEN: Ik bedoel, we hebben natuurlijk allemaal gedaan wat we konden, maar 't was toch een erg moeilijke periode -verschrikkelijk eigenlijk- toen de vader van Claire wegging. Hij heeft hen allemaal diep gekwetst.

CLAIRE: 't Is al goed, meter. Ge moet die jongen geen schrik zitten aanjagen.

FIEN: Clairke was zeventien en ons Andyken pas vijf.

NICK: Vijf? Juist, ja... Arm knulletje.

FIEN: Precies.

Korte pauze.

NICK: Is er dan *twaaif* jaar verschil tussen u twee?

CLAIRE: Wel, eh...

NICK: Ik dacht dat het maar tien was.

CLAIRE: Nee, zij hebben...

DRIES: Claire was voor ons Andyken een tweede moeder.

FIEN: Ze was gewoon fantastisch. Waar zouden we zonder haar gestaan hebben?

DRIES: En hij is er nog. En hij vecht altijd maar verder. En hij lacht ze allemaal uit. De dokters zegden dat hij niet ouder zou worden dan negentien. Maar ze hadden geen rekening gehouden met de vechtersmentaliteit van de familie Stevens.

NICK: Negentien? Ha ja, natuurlijk. (*Korte pauze.*) Sorry, Om een of andere reden dacht ik dat het zijn eenentwintigste was. Nu is zijn kaart natuurlijk naar de knoppen.

FIEN: Pardon?

NICK: Ik had alleen... Ik heb een gedicht geschreven. Op zijn verjaardagskaart.

FIEN: En waarom is die dan naar de knoppen?

NICK: Ik dacht dat het zijn eenentwintigste verjaardag was.

DRIES: Maar dat is toch zo...

CLAIRE: Het doet er niet toe.

FIEN: Schatje?

CLAIRE: Het doet er niet toe. Negentien of eenentwintig. De intentie is dezelfde. Ben ik zeker van.

Erg ongemakkelijke stilte. Fien en Dries beginnen het te snappen.

FIEN: En hoe is 't verder met uw nichtje?

NICK: Ik vrees dat ze al overleden is.

Elien komt naar beneden. Ze zwaait met haar gsm.

ELIEN: Et voilà! Ik breng hem naar beneden en ik leg hem... Hier!

DRIES: En hij is zijn straf terecht niet ontlopen.

ELIEN: 't Is in orde. Sorry, Nick, dat ik er zo ineens vandoor vloog. Het was de verpleger van Andy. Weet ge wat hij in zijn sms schrijft? "Veel hoesten." Meer niet. Alsof dat u niet de daver op het lijf jaagt.

FIEN: Ons Andyken heeft erg zwakke longen.

ELIEN: Ja. Sorry, Nick, heel vervelend medisch jargon en zo, maar... Andy komt namelijk samen met zijn verpleger met het busje van het zorgcentrum. Daar is hij dol op. Het brengt hem aan 't lachen en daar kan hij wat kort van adem van worden. We moeten dus voorzichtig zijn. Maar goed... Ik heb gebeld en ja, Andy was wat kort van adem, maar hij moest niet hoesten. In ieder geval *niet zo veel*.

CLAIRE: Wat is *niet zo veel*?

ELIEN: Zo met van die kraakjes in. Ze zeggen van mij dat ik hem overbeschermt, maar zodra zij hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, doen ze 't in hun broek. Excuseer mijn taal, Nick.

NICK: Geen probleem.

CLAIRE: Komt het nu in orde?

ELIEN: Weet ik niet. Waarschijnlijk wel. Ik heb tegen Murat gezegd dat hij hem in het busje zijn verstuiver moet geven. We zullen wel zien. Misschien moeten we een beetje fysio doen zodra hij er is.

CLAIRE: Ik haal zijn kussen. (*Ze verdwijnt in de kamer van Andy.*)

ELIEN: Het spijt me, Nick. We gooien u onverwachts in de leeuwenkuil. Ik moet eerlijk zeggen dat het er gelukkig niet altijd zo aan toe gaat, maar als onze Andy komt, is het hier altijd een beetje chaotisch.

NICK: Chaotisch? Kom dan eens bij mij. Ik woon bij de E40.

CLAIRE: (*Achter.*) Ma, waar?

ELIEN: In de tweede schuif! Maar hij zei wel dat het *probleim* van het *varkeir* opgelost was. Misschien kunnen we nog op tijd eten.

FIEN: Hoe lang woont ge al in Gent, Nick?

NICK: Dat moet zowat twintig jaar zijn. Hogere studies en daarna blijven plakken.

FIEN: Blijven plakken...

ELIEN: Ge zijt uw accent toch niet verloren.

NICK: Nee, er zitten er daar nog een paar uit mijn streek, vrees ik.

DRIES: Van die maten van vroeger.

NICK: Ja, en van die die er onderweg bijgekomen zijn. 'k Moet er alleen op letten dat ze hun klinkers goed blijven uitspreken.

DRIES: Dat gebeurt in de beste families.

CLAIRE: (*Op.*) Bon. Wilt ge niet eens rondkijken?

NICK: Ha ja. Tof!

ELIEN: Uit mijn kamer blijft ge uit: varkenskot.

NICK: Ik zal het niet verder vertellen. Beloofd.

CLAIRE: We maken een omtrekkende beweging, ma!

Ze gaan naar boven. Korte pauze.

ELIEN: Denkt ge dat hij terugkomt?

FIEN: 'k Zou 't niet weten. Maar ge kunt er weinig tegen doen.

ELIEN: Dit is belachelijk. Ik moet het aan ons Claire vertellen.

FIEN: Als hij terugkomt, zal ze 't wel zien. En als hij niet terugkomt, waarom zouden we er haar dan lastig mee vallen?

ELIEN: Ik kan niet geloven dat hij...

FIEN: Zoiets hebt ge niet in de hand, meiske.

ELIEN: Ik heb zelfs zijn nummer niet meer. Ik kan hem zelfs niet opbellen. Is dat nu niet erg? Ik heb zelfs zijn nummer niet meer.

FIEN: Waarom zoudt ge dat nodig hebben?

ELIEN: Hoe we het feit ook blijven ontkennen, we hebben samen twee kinderen.

FIEN: Feit dat hij altijd vol ijver ontkend heeft.

Korte pauze.

ELIEN: Ik moet de lasagne in de oven steken. (*Ze doet het.*) 't Is precies een vriendelijke. Heel gewoon. Ik moet zeggen dat mijn hart in mijn schoenen zonk, toen hij zei dat hij dichter is...

FIEN: Ik weet het, schat. Maar wij hebben het samen bijzonder goed opgelost. Ik denk dat we misschien met een klein probleem zitten.

ELIEN: Waarom? Wat heeft hij gezegd?

FIEN: Niks speciaals. Alleen... Ik denk dat uw dochter een beetje op haar moeder lijkt.

ELIEN: Hoe dat zo?

FIEN: Wel, toevallig had ik het over het verschil in leeftijd tussen ons Claire en onze Andy. Dat het twaalf jaar is.

ELIEN: Ja?

FIEN: En, wel ja, op dat moment geloofde hij precies dat het Andy zijn negentiende verjaardag was. Negentien en twaalf is gelijk aan?

Korte pauze.

ELIEN: Echt? Claire, gij kleine... (*Lacht.*) Oh, arme Claire... Oei, en mijn kaart? Ik heb natuurlijk eenentwintig geschreven.

FIEN: Ge zijt dus niet de enige. Misschien openen we de kaarten beter op 't einde. Als hij weg is.

ELIEN: Claire, gij kleine... Kleine, heimelijke leugenaar.

FIEN: Kijk eens in de spiegel...

ELIEN: Twee jaar. Is dat nu de moeite?

FIEN: Het zal onze dag hoe dan ook nodeloos opwindend maken.

DRIES: Zou iemand er iets op tegen hebben als ik een half uurtje ging liggen?

ELIEN: Nee, pa. Natuurlijk niet.

DRIES: Tot onze jarige er is.

ELIEN: Wilt ge op het bed van Andy?

DRIES: Yep. Gooi me daar maar op kant.

ELIEN: Ma, efkes helpen. Een, twee, drie...

DRIES: Stok.

ELIEN: Hier.

FIEN: Allee, vooruit.

Ze gaan alle drie richting kamer van Andy.

DRIES: 't Is een marmercake, Elien.

ELIEN: 'k Ben benieuwd.

DRIES: Niet gemakkelijk, dat kan ik u wel zeggen. Absoluut niet gemakkelijk.

ELIEN: Ik ben er zeker van dat hij ons zal smaken.

DRIES: Echte boter, glazuur, chocola.

FIEN: Dikkenek!

DRIES: En vanboven staat er in 't groot: gelukkige eenentwintigste, Andyken.

ELIEN: Oh, papa, nee!

Ze verdwijnen in de kamer en sluiten de deur. Korte pauze. Claire en Nick komen de trap af.

CLAIRE: ... en ze hebben me goed in de watjes gelegd.

NICK: Gij waart precies een verwend nest.

CLAIRE: Weet ik. Ik was verschrikkelijk.

NICK: Waarom moesten ze dan zo onnozel doen?

CLAIRE: Omdat ik hen zover had gekregen. Ik was toen nog enig kind. *(Korte pauze.)* Dit is stom.

NICK: Claire? *(Korte pauze.)* Waar zijn die allemaal naartoe?

CLAIRE: Waarschijnlijk peter Dries aan 't afleggen.

NICK: Die is daar nog veel te jong voor.

CLAIRE: *(Lacht.) (Pauze.)* Dit is echt idioot.

NICK: Claire, ik wil bij u zijn. Ik wil het. *(Korte pauze.)* Hoe voelt ge u?

CLAIRE: Oké.

NICK: Of is 't niet voor vandaag?

CLAIRE: Nee. Maar 'k zal 't wel doen.

Pauze.

NICK: Hebt ge liever dat ik wegga?

CLAIRE: Nee, nee. (*Stilte.*) 't Is niet dat ik het altijd maar probeer uit te stellen.

NICK: Dat is al iets.

CLAIRE: Ge snapt wel wat ik bedoel.

NICK: Ik hoop het. (*Stilte.*) Ik weet wel dat het uw beslissing is. Ik kan het niet in uw plaats doen, alleen... het enige wat ge moet weten... Ik laat u niet in de steek.

CLAIRE: Ik apprecieer dat ge uw verantwoordelijkheid opneemt. Nick...

NICK: Laat me uitspreken, alstublieft... Ik denk het volgende: ik ben niet zeker of het voor u van belang is. Dat zou ik wel graag hebben. Wat mezelf betreft... ben ik nog nooit zo gelukkig geweest.

CLAIRE: Ge wilt dus zeggen dat alles vanaf nu alleen maar bergaf kan gaan?

NICK: Gotver, ge maakt het eens mens ook niet gemakkelijk, zu.

CLAIRE: Grapje.

NICK: Ik bedoel, ik denk dat het absoluut fantastisch zou zijn. Dus... Er is geen haast bij. Ook een grapje.

CLAIRE: Weet ik. Bedankt. Dat wil zeggen... 't Is veel, het betekent veel... ook voor mij. Maar ik ben... Ik bedoel... Ik ben bang.

NICK: Gij bang? Wat moet ik dan zeggen? Ik heb net uw meter leren kennen. Luister, ik sta achter u. En als gij mij aan uw zijde wilt... Oké?

CLAIRE: Ik weet het. Het is... Goed zo.

NICK: Durft gij nu, oh ziel,
Met mij gaan naar onbekend gebied
Waar geen grond uw voeten draagt, en gij geen pad volgen zult.

CLAIRE: Dat is niet eerlijk.

NICK: Ik weet het niet, oh ziel,
En gij evenmin, voor ons ligt het lege niets,
Alles wacht, ongedroomd nog in deze ruimte, dit ontoegankelijke land.

CLAIRE: Hebt gij dat geschreven?

NICK: Nee. Walt Whitham. Amerikaan, negentiende [eeuw].

Ze zoenen. Deurbel.

CLAIRE: Daar is onze eregast! Nu zult ge vlug weten waarom er hier zoveel drukte gemaakt wordt.

Claire doet de voordeur open en Elien verschijnt boven aan de trap.

ELIEN: Claire!

In de deuropening staat Paul. Hij houdt een bebloede zakdoek voor zijn mond.

PAUL: Hallo.

CLAIRE: Wat hebt gij hier verdomme verloren?

Korte pauze.

PAUL: Claire, mag ik efkes binnenkomen. Ik heb...

ELIEN: Wat scheelt er?

CLAIRE: Ma!

PAUL: 't Is niets. Ik heb mijn lip gescheurd. Is 't niet erg als ik efkes...

CLAIRE: Dat is wel erg!

ELIEN: Clairke, laat hem maar binnen.

CLAIRE: Van mijn leven niet!

ELIEN: 't Is maar om...

CLAIRE: Nee.

ELIEN: Wat is er gebeurd?

PAUL: Een ongelukje.

CLAIRE: Kan me niet bommen. Wat komt gij hier doen?

ELIEN: Ik haal wat Iso-Betadine.

CLAIRE: Ma, durf niet. Hij weet waar de badkamer is.

PAUL: Ik mag dus binnenkomen?

CLAIRE: Nee! Wat denkt gij wel? Hoe durft ge u hier nog vertonen?

ELIEN: Claire, laat hem. En gij, geen bloed op mijn tapijt.

PAUL: Bedankt.

CLAIRE: Ik kan dit echt niet geloven. Ge *weet toch nog* waar de badkamer is. Of niet?

PAUL: Ja, Claire. Luister, het spijt me... Ik wil alleen... mezelf wat opknappen. (*Hij gaat naar de badkamer.*)

CLAIRE: Ma, wat hebt ge...

ELIEN: Hij was hier al eerder. Toen ge bij die van hier rechtover waart.

CLAIRE: Wablieft? Waarom hebt gij hem niet gewoon...?

ELIEN: Dat heb ik gedaan. Ik heb hem gezegd dat hij kon opdonderen. Hoe kon ik weten dat hij zou terugkomen?

CLAIRE: Wanneer heeft die al rekening gehouden met wat een ander zegt?

ELIEN: ... Ik veronderstel dat ge gelijk hebt.

CLAIRE: Wat heeft hij uitgespookt?

ELIEN: 'k Weet niet. Dat had hij daarstraks niet.

CLAIRE: Verd...

NICK: Ik neem aan dat die meneer uw vader is?

CLAIRE: Ja.

ELIEN: Het spijt me, Nick. Ja, dat is de vader van Claire. Wij zijn niet meer samen. Maar

dat wist ge waarschijnlijk al. En... eh... 't is een verrassing eigenlijk. Hem hier te zien.

CLAIRE: 'k Had moeten weten dat hij vandaag zou komen. Ge moet de verjaardagskaarten eens lezen die hij mij zendt. Hopeloos.

FIEN: *(Op.)* Was hij dat?

ELIEN: Ja.

CLAIRE: Wablieft?!

FIEN: Is hij weg?

ELIEN: Hij zit in de badkamer.

CLAIRE: Zou één van u mij *misschien* op de hoogte gebracht hebben?

FIEN: Wat zit die in de badkamer te doen?

ELIEN: Hij zit met een gescheurde lip.

FIEN: Echt? Hoe zielig toch...

CLAIRE: Dat ge stijf bedankt zijt. Ik blijf hier geen seconde langer zolang die hier is.

ELIEN: Clairke, niet kwaad worden op mij. Ik heb hem niet uitgenodigd.

Claire kijkt boos naar Fien.

FIEN: Ik weet van niets.

CLAIRE: Zeg hem dan gewoon dat hij naar de duivel kan lopen.

ELIEN: Over een half uurtje zal onze Andy hier zijn. Misschien zal hij het fijn vinden om zijn vader eens te zien.

CLAIRE: Nee. Die heeft hier niets verloren.

FIEN: Juist. 't Is gewoon belachelijk.

ELIEN: Voor ons Andyken. Hij heeft zijn vader al vijf jaar niet meer gezien. Wie weet wanneer hij hem nog eens ziet.

CLAIRE: En dan? ... “Ge moet op ons niet letten, zu. Doe maar op uw gemak. Ge komt maar als 't u 't best uitkomt”. Is het dat wat ge wilt?

ELIEN: Ik doe mijn uiterste best om hier als volwassen persoon op een redelijke manier op te reageren. Zoudt ge dan alstublieft...

FIEN: Als gij hier redelijk wilt op reageren, dan belt ge de politie.

ELIEN: Waarom?

FIEN: Wegens huisvredebreuk.

NICK: Is 't niet beter dat ik op een andere keer terugkom?

CLAIRE: Nee.

ELIEN: 't Spijt me, Nick. Ik kan u verzekeren dat het er hier meestal niet zo aan toe gaat.

CLAIRE: Deze keer zal hij er niet zo goedkoop van afkomen, ma. Dat is toch niet te geloven? Als gij toelaat dat hij blijft, dan ben ik hier weg. Hoe kunt ge ook maar willen dat onze Andy hem ziet?

ELIEN: Dit is geen blijk van vergeving of edelmoedigheid. Hij is hier nu. Hij heeft gezegd dat hij Andy wil zien. Als dat Andy gelukkig maakt, dan is dat het enige dat telt voor mij. Vandaag. En als er ook maar de minste erkenning is, dan kan uw vader er misschien eens over nadenken om iets meer zijn best te doen.

CLAIRE: Minder kan moeilijk.

ELIEN: Claire, dat weet ik allemaal.

Paul komt terug uit de badkamer.

CLAIRE: Ik heb frisse lucht nodig. Nick?

NICK: Ja. Natuurlijk.

Claire en Nick gaan af. Moment van spanning.

PAUL: Dag, Fien.

FIEN: Paul.

PAUL: Ge ziet er goed uit.

FIEN: Och, alstublieft zeg!

Pauze.

PAUL: Het spijt me dat ik niet op voorhand gebeld heb.

FIEN: Hoe zou dat toch komen, Paul?

ELIEN: Ma, misschien kunt ge dit beter aan ons overlaten, ja?

FIEN: Nee.

ELIEN: Nee?

FIEN: Nee, want ik vertrouw hem voor niks. Hij zou u iets kunnen doen.

ELIEN: Ma, we zijn twintig jaar getrouwd geweest. We hebben mekaar toen de keel niet overgesneden en ik veronderstel dat we dat de komende minuten ook niet gaan doen.

FIEN: Bon. Waar wilt ge dat ik naartoe ga?

ELIEN: Slaapt onze pa nog?

FIEN: Ge weet hoe uw pa is.

ELIEN: Zoudt ge dan alstublieft naar boven willen gaan? Twee minuutjes maar.

FIEN: Goed. Tof, zeg. Echt fijn u gezien te hebben, Paul. *(Ze gaat naar boven.)*

PAUL: Da's een mooi begin. Had ik me wel anders voorgesteld...

ELIEN: Spijtig genoeg moet ik u teleurstellen.

PAUL: Zou ik een paar ijsblokjes mogen nemen?

ELIEN: Wat?

PAUL: Tegen het zwellen. *(Hij gaat richting keuken.)*

ELIEN: Wat gaat ge doen, Paul?

PAUL: Ijsblokjes...

ELIEN: Ik bedoel, wat komt ge hier doen?

PAUL: Ik wou Andy zien. Op zijn verjaardag.

ELIEN: Waarom hebt ge niet gebeld?

Korte pauze.

PAUL: Ik veronderstel dat ik dan niet welkom was.

ELIEN: Maar toch zijt ge gekomen?

PAUL: Ja.

ELIEN: Nonde... Ga uw ijsblokjes halen.

PAUL: *(Neemt het ijsbakje uit de frigo.)* Hebt ge een theedoek?

ELIEN: Derde schuif vanonder.

Paul neemt een theedoek, doet er wat ijs in en legt het tegen zijn lip.

PAUL: Hoe is het met hem?

ELIEN: Wat?

PAUL: Hoe het met hem is? Met onze Andy.

ELIEN: Misschien kunt ge eerst eens uitleggen waarom ge hier zijt, voor we medisch verslag uitbrengen.

PAUL: Het was geen plotse ingeving, Elien.

ELIEN: Bedankt dat we dat nog mogen meemaken.

Korte pauze.

PAUL: 't Is zijn eenentwintigste verjaardag.

ELIEN: Dat wist ik nog niet.

PAUL: Het is voor mij belangrijk dat ik hem zie.

ELIEN: Allee, gij.

PAUL: Elien, 't is voor mij ook niet plezant. *(Stilte.)* Ik weet niet wat ik moet zeggen.

ELIEN: Och, zeg om 't even wat, om de liefde gods. Ge hebt er al zo lang kunnen over denken.

PAUL: Ik kan moeilijk alles zeggen wat zou moeten.

ELIEN: Waarom niet?

PAUL: Omdat het dan een poosje gaat duren.

ELIEN: Waarschijnlijk tot het einde der tijden.

Korte pauze.

PAUL: Als ge de gedachte echt niet kunt verdragen dat ik hem zie, dan ga ik liever.

ELIEN: Maar natuurlijk. Aftrappen als 't lastig wordt. Voor de verandering.

PAUL: Ik ben niet gekomen om ruzie met u te maken. Ik ben gekomen om onze Andy te zien. Ik wil al dat geruzie niet opnieuw meemaken.

ELIEN: Hartelijk dank, meneer pastoor.

PAUL: Maar als gij vindt dat het niet anders kan, dan ga ik.

ELIEN: Wel ja, waarom niet? De martelaar gaat terug naar zijn vrouw en zegt: “Ik heb gedaan wat ik kon.”

PAUL: Als 't zo zit, Elien... Zoudt ge hem dit misschien willen geven?

ELIEN: Gij lafaard. Vecht er godverdomme voor.

Korte pauze.

PAUL: Wat?

ELIEN: Vecht godverdomme om hem te zien, smerige lafaard. (*Stilte.*) Waarom wilt ge hem zien, Paul? Waarom vandaag? Waarom nu?

PAUL: Dat heb ik al gezegd. Omdat het zijn verjaardag is.

ELIEN: Waarom precies deze verjaardag? Wat was er verkeerd aan al die andere?

PAUL: Ik ben mij bewust geworden dat ik er al lang niet meer geweest ben voor hem.

ELIEN: ... “Al lang”?

PAUL: ... en dat het lastig is geweest...

ELIEN: ... “Lastig is geweest”?

PAUL: Maar ik wil mijn zoon zien.

ELIEN: Het is dus met dat schuldbesef waar ge niet kunt mee leven. Het is niet onze Andy zonder wie ge niet kunt leven.

PAUL: Nee, 't is niet alleen... 't Is niet dat schuldbesef.

ELIEN: ... Hadt ge serieus verwacht... Denkt ge nu echt dat ge door naar hier te komen... gelooft ge nu echt dat ge door onverwacht en onuitgenodigd op te duiken, met een stukske cadeau, dat wij op onze knieën gaan vallen en zeggen: "Oh, dank u! Loof de heer. Hij is verrezen. Alleluja godverdomme!" Denkt ge dat echt?

PAUL: Nee, ik...

ELIEN: ... Want in werkelijkheid, Paul, stond ik er de laatste twintig jaar helemaal alleen voor. En het feit dat gij uw gezicht al vijf jaar lang niet hebt laten zien, maakt voor mijn leven eigenlijk niet het minste verschil.

Stilte.

PAUL: Denkt ge niet dat dat er misschien iets mee te maken heeft gehad?

ELIEN: Excuseer?

PAUL: Laat maar.

Korte pauze.

ELIEN: Nee, wat hebt ge daarjuist gezegd?

PAUL: Laat maar. Alstublieft.

Stilte.

ELIEN: Ligt ge op sterven of wat?

PAUL: Wablieft?

ELIEN: Het is te laat voor uw mid-life crisis, die hebt ge al gehad. Is 't Sylvie? Zijt ge uit mekaar?

PAUL: Nee.

ELIEN: Ze zet u onder druk?

PAUL: Dit heeft niets te maken met Sylvie. Of met Lowietje.

ELIEN: Dat moet toch! Dit *was* uw gezin. Zij *zijn* uw gezin. Er moet ergens een overeen-

komst zijn?

PAUL: Dit is echt niet eerlijk.

ELIEN: Die zitten toch ook te wachten tot de bijl valt? Ja, toch? Als de dingen een beetje lastig beginnen te worden voor u. Sorry, wat is er niet eerlijk?

PAUL: Ge weet dat het zo niet gegaan is. Of gaat.

ELIEN: Nee, dat weet ik niet, Paul. Ik ben waarschijnlijk te stom om dat te weten.

Lange stilte.

PAUL: 't Leven was niet gemakkelijk. Op 't einde. Tussen ons. Dat was toch zo?

ELIEN: Nee, het was bikkelhard. En voor sommigen is het zelfs nog harder geworden.

PAUL: Voor ons beiden.

Korte pauze.

ELIEN: Ik begrijp echt niet... Ik kan nog begrijpen dat ge ons hebt laten zitten. Ik kan nog begrijpen dat ge het niet aankon. Ik kan nog begrijpen dat ge Sylvie hebt ontmoet, dat Lowietje er kwam. Maar hem vijf jaar lang niet meer zien. En dan naar hier komen, op zijn verjaardag, op zoek naar een soort absolutie van hem... Daar, Paul, daar heb ik zelfs geen begin van begrip voor.

PAUL: Ik ben contact met hem blijven houden, ik bel hem, ik schrijf...

ELIEN: Ja, hij leest alles wat hij te pakken kan krijgen en hij babbelt u te pletter.

PAUL: Goed. Ik heb hem nooit bezocht, omdat het mij te veel werd. Is het dat wat ge wilt horen? Ik heb me jarenlang een klootzak gevoeld en nu ben ik het beu van mij een klootzak te voelen.

Stilte.

ELIEN: Wilt ge dat ik u een applausje geef voor uw openhartigheid?

PAUL: Nee, ik zeg u gewoon waarom. Het was te vee...

ELIEN: Te veel? Te veel wat? Te veel ambras? Te veel moeite? Te veel zorgen, verveling? Gewoon te veel. Veel te veel te veel te veel. Hoe kan uw eigen zoon u te veel zijn?

PAUL: 't Probleem was niet alleen de zoon.

ELIEN: Excuseer?

Pauze.

PAUL: Elien, het zal ons niet helpen als we het verleden oprakelen. Wat gebeurd is, is gebeurd. We zijn de mensen die we nu zijn. Of ge 't wilt of niet. Maar ge kunt me niet verbieden van mijn zoon te zien.

ELIEN: Als ik me goed herinner heeft niemand u toen verboden om hem te zien.

Korte pauze.

PAUL: Voor de eerste keer in mijn leven wou ik dat uw moeder binnenkwam.

ELIEN: Maak u geen zorgen. Die plakt met haar oor tegen de deur.
Wat is er tussen haakjes met uw lip gebeurd?

PAUL: Een mep tegen een deur.

ELIEN: Welke deur?

PAUL: De... Die van de taxi.

ELIEN: Wanneer?

PAUL: Er stond buiten een taxi te wachten toen ge mij zegde... Ik opende de deur nogal bruusk en...

ELIEN: Ge ging dus weg?

PAUL: Ge hebt me gezegd van weg te gaan.

ELIEN: Ik heb u gezegd van te wachten.

PAUL: Door de deur in mijn gezicht te slaan.

ELIEN: Wow, Paul, dat noem ik dapper doorzetten.

PAUL: Ik ben teruggekeerd.

ELIEN: Waarom? Voor een plakkertje? (*Stilte.*) Hoe is hij als ge hem opbelt?

PAUL: Hoe bedoelt ge?

ELIEN: Lacht hij? Klinkt hij alsof hij uw stem herkent?

PAUL: Ja. Dat beetje gemurmel.

ELIEN: Dat is geen lach.

PAUL: Ik weet hoe zijn lach klinkt.

ELIEN: Maar niet hoe die eruitziet.

PAUL: Hij is geen vreemde voor mij, Elien. De eerste tien jaar deed ik het vrij goed.

ELIEN: “Vrij goed”? Wat wilt ge daarmee zeggen met “vrij goed”?

PAUL: Gij hebt niet alles alleen moeten doen.

ELIEN: Ha ja? En wie riepen ze als hij ziek was? Als er iets was met zijn rolstoel, wie ging er dan? Wie heeft er nachten na mekaar op ziekenhuisstoelen gezeten om te zorgen dat dat stom zuurstofmasker niet van zijn gezicht schoof, Paul? ... Paul?

PAUL: Gij. Maar ge zoudt het nooit anders gewild hebben.

Eliens gsm rinkelt. Ze staren mekaar aan. Ten slotte kijkt ze naar de oproep.

ELIEN: Het is de verpleger van onze Andy. Wilt gij misschien eens antwoorden?

PAUL: Denkt ge dat ik...?

ELIEN: Laat maar. Ik ben sarcastisch aan 't doen. (*Antwoordt.*) Ja Murat? ... Heeft hij zijn Ventolin gekregen? ... Waarom niet? ... Doe het dan nu. Zorg ervoor dat hij alles krijgt, oké? ... Bel me over tien minuten op. Zeg me dan of hij al beter is. ... Oké. Da-ag.

PAUL: Alles in orde?

ELIEN: Hij is de laatste dagen een beetje kort van adem. Ik zal wel zien hoe hij het stelt als hij hier is. Hij viert tenslotte zijn verjaardag, iets wat we nooit verwacht hadden.

PAUL: Denkt ge niet dat het beter is om nu een dokter te bellen? Dan is die verwittigd.

ELIEN: Is dat een goede raad?

PAUL: Och, verdomme, zeg...

ELIEN: Sorry?

PAUL: Ziet ge het echt niet in? Het is precies zo... Ziet ge dat verdomme niet in?

ELIEN: Wat?

PAUL: Wat voor zin had het dat ik bleef rondhangen, Elien? Wat voor zin, dat ik probeerde een relatie met hem op te bouwen. Gij liet het niet toe. Het kon u niet schelen hoe ik erover dacht. Ik of Claire. Het interesseerde u niet dat we een gezin vormden. Het enige wat u interesseerde was hij. Wel stel u voor, dat interesseerde mij ook. Maar ik wou tegelijk een gezin.

Stilte. Nick en Claire komen binnen.

CLAIRE: Waarom is die hier nog?

PAUL: Luister, ik weet dat ik had moeten bellen. Maar ik wil Andy zien op zijn verjaardag. En ik wil u ook heel graag zien.

CLAIRE: Ik ga naar boven. Laat iets horen als hij weg is. *(Ze verdwijnt naar boven.)*

NICK: Ik ben Nick, tussen haakjes.

PAUL: Dag, Ik ben...

CLAIRE: *(Bijna af.)* Meter, wat zijt ge toch...*(Af.)*

FIEN: *(Bijna op.)* Ik ging juist naar beneden komen, zie. *(Op.)*

Nick en Fien kruisen mekaar op de trap. Nick daarna boven af.

FIEN: Ik denk dat het beter is dat ik het nu zeg, dan het risico te lopen dat ik het eruit flap in het heetst van de discussie. Ik vind het erg moeilijk om zelfs maar naar u te kijken. Wat zijt mijn familie de laatste vijftien jaar hebt aangedaan, wens ik mijn ergste vijand niet toe. En die, het zal u niet verbazen, zijt gij. Gij zijt een verachtelijk, verachtelijk, weerzinwekkend individu. Ik heb u al die jaren de ergste ongelukken toegewenst, niet steeds met fatale afloop, let wel; maar geen enkele kan op bevredigende wijze de hevigheid van mijn afkeer voor u uitdrukken. Het brandt hier vanbinnen in mij. Als ge u dat vuur probeert voor te stellen, de felheid waarmee het oplaait, dan is het maar een lucifertje, vergeleken met de oven die in uw dochter raast.

Korte pauze.

PAUL: Dank u voor deze nuchtere uiteenzetting.

FIEN: Goed, ik heb gezegd wat ik wou zeggen. Als ge dan toch blijft kunt ge misschien de modder opruimen die uw schoenen op weg naar de badkamer hebben achtergelaten. Er ligt een dweil onder de pompbak.

Paul gaat de dweil halen. Fien gaat zitten.

FIEN: Schat, ge kunt misschien de lasagne uit de oven halen; er zal immers enige vertraging optreden. Ik veronderstel dat Claire niet zal willen eten voor onze gast vertrokken is.

Elien gaat de lasagne uithalen.

FIEN: En als ge klaar zijn met de vloer, dan zit hier een ietwat oudere dame die, sterk tegen het advies van haar dokter in, waarschijnlijk haar laatste adem zal uitblazen als ze niet direct een gin-tonic krijgt.

PAUL: Zeker.

FIEN: Zodra ge klaar zijt met de vloer.

Stilte. Fien kijkt toe hoe Paul op handen en voeten het tapijt schoonmaakt. Lange, heel lange, indrukwekkende stilte.

ELIEN: En onze pa? Moet die niet wakker gemaakt worden?

FIEN: Ik veronderstel niet dat we hem dergelijk schouwspel moeten laten bijwonen, schat.

Korte pauze.

ELIEN: Ik ga eens kijken hoe het met Claire zit. *(Ze gaat richting trap.)*
(Tot Paul.) Eens kijken of ze naar beneden komt.

Ze gaat boven af. Paul is klaar, legt de dweil weg en spoelt zijn handen.

PAUL: Is mevrouw tevreden?

FIEN: Drie ijsblokjes en een schijfje citroen.

PAUL: Ik maak het extra-sterk. *(Hij gaat de gin-tonic klaarmaken.)*

FIEN: Laat de grapjes maar aan mij over.

PAUL: En? Stelt ge het goed de laatste tijd?

FIEN: Ik vrees van wel.

Korte pauze.

PAUL: De citroenen? *(Geen antwoord.)* Fien, waar liggen de citroenen? *(Geen antwoord.)*
Ik zie dat uw gehoor erop / achteruit gaat.

FIEN: / Waar ze altijd liggen.

PAUL: Ik snap dat ik uw dikste vriend niet ben, Fien. Ik verwacht niet dat ge mij zult vergeven. Ik ben hier omdat ik wil proberen om opnieuw een relatie met mijn zoon en mijn dochter op te bouwen, oké? Kunt ge dat begrijpen?

Korte pauze.

FIEN: En gij denkt dat dat zo gemakkelijk zal gaan?

PAUL: Nee, 't zal niet gemakkelijk gaan, maar ik kan minstens proberen.

FIEN: Ochot toch...

PAUL: Mensen kunnen veranderen, Fien.

FIEN: Waarom niet.

PAUL: Ik weet dat ge allemaal denkt dat ik u in de steek heb gelaten. Maar Elien heeft hulp nodig. En ik wil haar helpen.

FIEN: Dat zal ze niet toelaten, Paul.

PAUL: Wel, ik zal mijn best doen, zodat ze 't wel wil.

FIEN: En ik zeg u van niet.

Korte pauze.

PAUL: Waarom niet, denkt ge?

FIEN: Als ik dat allemaal nog eens moet uitleggen... (*Korte pauze.*) Herinnert ge u nog toen Claire geboren is?

PAUL: Hoe bedoelt ge?

FIEN: Welk stukje van de vraag hebt ge niet begrepen? Claire, uw dochter?

PAUL: Ja, natuurlijk herinner ik het me nog.

FIEN: En herinnert ge u nog dat gevoel bij 't zien van dat perfecte, hulpeloze wezentje dat gij gemaakt hadt, en dat geheel van u afhankelijk was? (*Korte pauze.*) Excuseer, ik veronderstelde even dat gij iets gevoeld zoudt hebben.

PAUL: Dat weet ik zeker nog.

FIEN: Wel, dat gevoel dus... dat duurt bij Elien een leven lang. Voor Andy. Het moet een

verschrikkelijk sterke emotie zijn om die eenentwintig jaar lang te dragen. En gij hadt dat gevoel kunnen delen, maar ge zijt het afgetrapt. Ge zijt het afgetrapt, Claire werd groter en nu... Hij is haar alles. Dat is uw erfenis: onaantastbare liefde. En zij zal niet toelaten dat gij die kapot maakt.

PAUL: *(Geeft de drank.)* Dat heeft ze ook nooit toegelaten.

FIEN: Wel, daar gaat zij nu zelf aan kapot.

PAUL: Hoe...

FIEN: *(Neemt een flinke slok om zichzelf moed in te drinken.)* Het is heel treurig. Vanzelfsprekend. Maar Andy zal sterven. Dat moeten we natuurlijk allemaal, maar van Andy wordt het verwacht, eerder dan van andere mensen. Bovendien, en vergeef me dat ik deze woorden uitspreek, hoop ik dat hij zal sterven. Ik hou meer van hem dan ik ooit had kunnen denken. Hij heeft mij meer over het leven en zijn zinloosheid geleerd dan om 't even wie of wat. Maar ik hoop dat hij zal sterven. Ik hoop het, zodat Elien kan leven.

Haar treft geen enkele schuld. Ze is altijd een uitzonderlijke moeder geweest. Een veel betere ouder dan ik ooit was. Veel beter dan gij -uiteraard- ooit zult zijn. Ze heeft meer gedaan dan ze moest.

Maar ze zal het niet toestaan. En dat maakt haar kapot. Want het soort liefde dat Elien voor Andy voelt... Die is vernietigend.

Stilte.

PAUL: Ik weet het.

FIEN: En toch hebt gij toen besloten om er niets aan te doen.

PAUL: Ja.

FIEN: Waarom als ik vragen mag?

Korte pauze.

PAUL: Omdat ik ook begon te hopen dat hij zou sterven.

FIEN: Waarom zijt ge van gedachte veranderd?

Stilte.

PAUL: Ik weet het niet... Het is niet gemakkelijk u om gans de tijd een klootzak te voelen.

Claire en Nick komen naar beneden, gevolgd door Elien.

CLAIRE: Ge kunt blijven tot onze Andy er is en dan moogt ge met hem eens gaan wandelen en dan kunt ge gaan.

PAUL: Claire, wees nu niet zo...

CLAIRE: Te nemen of te laten.

ELIEN: / Claire, wees...

PAUL: / Ik zou graag...

CLAIRE: Nee. Ik zeg: als hij onze Andy wil zien, dan kan hij dat en daarna kan hij gaan. Wel?

PAUL: Heb ik een keuze?

CLAIRE: Hadden wij een keuze?

Korte pauze.

PAUL: Goed dan. Bon. Bedankt...

Claire gaat zitten, neemt op opvallende manier een tijdschrift en begint te lezen.

PAUL: Hallo, ik ben Paul, tussen haakjes.

NICK: Eh, ja... Nick...

PAUL: Hallo, Nick.

Korte pauze.

ELIEN: Nick, wilt ge soms iets [drinken]?

NICK: Een biertje, graag.

ELIEN: *(Ze gaat naar de keuken.)* Paul?

CLAIRE: Die kan dat zelf nemen. *(Paul wil naar de keuken.)*

ELIEN: Ik doe het wel.

Elien giet twee flesjes bier uit. Stilte.

FIEN: Nick is dichter als ik het goed begrepen heb.

CLAIRE: Ja, meter Fien. Dat hebt ge goed begrepen.

NICK: Ja, eh... Dat klopt.

PAUL: Ha, goed. Tof.

NICK: Stand-updichter.

PAUL: Tof. En waar doet ge dat?

NICK: Beetje overal. Bof, ge weet wel... Cafés, bars...

CLAIRE: Pukkelpop.

NICK: Ha ja... vorig jaar...

PAUL: Pukkelpop. Dat zal de moeite geweest zijn.

NICK: Ja. 'k mocht de spits afbijten. Niet zoveel volk, maar... ja, 't was de moeite.

Korte pauze.

PAUL: Ik ben er nog nooit geweest.

NICK: 't Loopt niet weg. Tijd genoeg... Veel van de groepen die optreden, zijn van uw generatie, ik bedoel... Ze zijn toch...

PAUL: Ouwe rommel.

NICK: Ik zou beter zwijgen, zeker?

PAUL: *(Lacht.)* Geeft niet.

Stilte.

FIEN: Waarom willen de mensen ze horen?

CLAIRE: Meter...

FIEN: Ik bedoel, in plaats van ze te lezen, waarom willen ze ze horen?

PAUL: Goede vraag. Eh... Ik kan eerlijk gezegd niet in hun plaats antwoorden. Sommige van de gedichten die ik schrijf, schrijf ik om te laten horen en anderen schrijf ik om te lezen. Taal en structuur verschillen wel. En de ervaring, veronderstel ik. Ook voor hen. Samen iets beleven. Andere reacties op dezelfde ervaring.

FIEN: Fascinerend.

Stilte.

PAUL: Heeft Claire u de hare al getoond?

NICK: Hm?

PAUL: Van toen ze klein was.

NICK: Wablieft?

PAUL: Zij heeft gedichten geschreven. Kleine...

CLAIRE: Dat is niet waar.

PAUL: Dat is wel waar. *De malle Mangoest* bijvoorbeeld.

ELIEN: Oh ja, Paul, dat was echt lief. *(Geeft biertjes aan Nick en Paul.)*

NICK: Gij hebt mij nooit gezegd dat ge...

CLAIRE: Dat was geen gedicht.

PAUL: 't Rijmde toch?

NICK: Dat is al iets.

PAUL: Voilà.

CLAIRE: 't Was eigenlijk een liedje.

NICK: Dat zou ik eens graag willen horen.

CLAIRE: Waarom niet, zeg...

PAUL: Ge hebt een pak toffe dingetjes.

CLAIRE: Houd op.

PAUL: Waarom?

CLAIRE: Denkt ge misschien dat ik ga zeggen: "Oh ja! En plezant dat dat was, jongens!"

Korte pauze.

PAUL: Het was gewoon... Herinneren...

CLAIRE: Laat maar. Want ik herinner het me niet. Ik herinner mij de leuke momenten niet, ik herinner me zelfs u niet. En als 't zo was, dan stop ik met herinneren.

Stilte.

NICK: Elien, kan ik u / ergens mee helpen?

PAUL: / En dat helpt?

CLAIRE: Sorry?

ELIEN: Nee, bedankt.

PAUL: Of dat helpt. Mij op die manier proberen weg te gommen.

CLAIRE: Ja, dat helpt. Kan u dat iets schelen, misschien?

PAUL: Gij zijt mijn dochter.

CLAIRE: (*Schreeuwt.*) Gij moogt mij zo niet noemen!

ELIEN: Claire!

PAUL: Hoe? Moet ik misschien zeggen dat ge dat niet zijt?

CLAIRE: Ik noem u niet mijn vader!

PAUL: Het spijt me, maar dat compliment krijgt ge van mij niet terug.

CLAIRE: Voor mij niet gelaten.

PAUL: Gij zijt mijn dochter. Daar ben ik fier op. / Ik ga dat zeker niet ontkennen.

CLAIRE: / Fier! Gij zult op mij wel fier geweest zijn... (*Pauze.*) Meent ge dat?

PAUL: Ik heb nooit opgehouden uw vader te willen zijn.

CLAIRE: Maar niet die van Andy. Sorry, ge hadt maar niet moeten kiezen.

PAUL: Dat had niets met kiezen te maken. Denkt ge, dat als ik geweten had dat gij en ik zo uit...

CLAIRE: Wat hadt ge gedacht wat er dan zou gebeuren?

Korte pauze.

PAUL: Het spijt me, mijn kristallen bol was waarschijnlijk een beetje troebel.

CLAIRE: Was 't misschien dezelfde die u wijsgemaakt heeft dat het een goed idee was om vandaag naar hier te komen?

Korte pauze.

ELIEN: Wel Nick, als ge denkt dat het tot nu toe plezant was, wacht dan maar tot onze Andy er is.

PAUL: Claire, ik heb u bijna twintig jaar lang opgevoed.

CLAIRE: Zeventien.

PAUL: Ja, zeg... jongens...

CLAIRE: God, snapt ge 't dan niet? Zijt ge echt zo... Als we gelukkig waren, als we een gezin vormden, dan is wat gij gedaan hebt... Beseft gij dan niks? Wat gij gedaan hebt, maakt dat ik mijn plan kon trekken, toen ik u...

PAUL: Ik weet het. Ik weet het, Claire. Ik weet dat ge u verstoten moet hebben gevoeld. Maar sindsdien hebt gij mij ook verstoten.

ELIEN: Paul...

CLAIRE: Godver... En hoe zou dat komen, denkt ge?

PAUL: Omdat ge kwaad op mij zijt, dat weet ik. Maar...

CLAIRE: Ge moet uzelf niet zitten goedpraten. Ik heb zelfs geen tijd gekregen om kwaad te worden op u. Ik was constant bezig.

PAUL: Bezig?

CLAIRE: Er moest toch iemand op onze Andy passen, tiens!

ELIEN: Claire, / kom zeg...

PAUL: / Dat is belachelijk.

CLAIRE: Wablieft? Ik moest van de ene op de andere dag moeder spelen.

PAUL: Overdrijf nu niet.

CLAIRE: Nee!

PAUL: Waaron gedraagt ge u dan als een klein kind?

Korte pauze.

CLAIRE: Maakt dat ge hier godverdomme buiten zijt! Of hoort ge niet goed? Maak dat ge...

ELIEN: Claire, kalmeer u!

PAUL: Door mij te blijven haten verwacht ge toch niet dat ik ga toegeven dat ik iets verkeerd heb gedaan? (*Korte pauze.*) Ik ben niet zoals uw moeder. Ik zou niet kunnen doen wat zij doet. / Ik ben anders. Slechter voor uw part, maar anders. Zij mag mij veroordelen, maar van u pik ik dat niet.

ELIEN: / Paul...

CLAIRE: Wat wilt ge daar mee zeggen?

PAUL: Dat ouder zijn niet simpel is. Gij weet daar niets van.

CLAIRE: Ziet ge nu dat ge mij als een klein kind behandelt!

PAUL: Gij kunt dat niet begrijpen. Het was verdomd lastig. Andy was verdomd lastig. Gij waart verdomd lastig...

CLAIRE: Dat zullen wij beter weten dan gij.

PAUL: Ge wist ook dat we u van u hielden.

CLAIRE: En dan liet ge ons in de steek.

PAUL: Had ik dat niet gedaan, dan was 't misschien nog erger geweest.

CLAIRE: Ja, dat komt u nu goed uit.

PAUL: Claire, alstublieft zeg...

ELIEN: Paul...

PAUL: Nee. Excuseer. Zij kan niet... Zij heeft nooit geprobeerd om het te begrijpen... Wat wij hebben meegemaakt...

ELIEN: Laat mij erbuiten.

PAUL: Nooit, nee, Elien, nooit heeft zij ook maar een secondje gedacht... gewoon gedacht wat het betekent om een volwassen te moeten zijn.

Stilte.

CLAIRE: Nee, ik weet niet wat het is om volwassen te zijn, dat klopt, of wat het betekent om ouder te zijn. Maar dat komt nog.

PAUL: Ja, en ge zult een uitstekende moeder zijn. Daar ben ik zeker van. En ge zult nooit fouten maken.

CLAIRE: Dat zal ik dan binnenkort zelf ondervinden.

Pauze.

ELIEN: / Wablieft?

PAUL: / Claire...

CLAIRE: Ik zal het binnenkort wel weten. (*Korte pauze.*) Ja?

Stilte.

DRIES: (*Achter.*) Kan iemand mij komen helpen?

Stilte.

ELIEN: Paul, Nick... Zoudt ge misschien eventjes...

NICK: Natuurlijk. (*Maakt aanstalten om naar de kamer van Andy te gaan.*)

ELIEN: Paul?

PAUL: (*Tot Claire.*) Meent ge dat serieus?

ELIEN: Paul, gaat ge hem helpen?

Korte pauze.

PAUL: Meent ge 't of niet? Zijt ge...?

ELIEN: Paul, nu! Ma!

Paul en Nick gaan naar de kamer van Andy.

FIEN: Ik moet efkes... Ik ben boven.

Fien gaat naar boven. Elien en Claire blijven alleen achter.

ELIEN: Is dat waar?

CLAIRE: ...

ELIEN: Claire, zeg mij of het waar is?

CLAIRE: Wat?

ELIEN: Of ge zwanger zijt, tiens!

CLAIRE: Dat moet toch als ge ouder wilt worden.

ELIEN: Sorry?

CLAIRE: Ja, ik ben zwanger. (*Stilte.*) Ik ging het u vanavond zeggen. Daarom wou ik niet dat hij bleef.

ELIEN: 't Is ook zijn kleinkind.

CLAIRE: Pf. Mij om 't even.

Korte pauze.

ELIEN: Hoe lang al?

CLAIRE: Drie maand.

ELIEN: Drie?

CLAIRE: Drie en een half, eigenlijk.

Stilte.

ELIEN: Waarom hebt ge me dat niet eerder gezegd?

CLAIRE: Ge moet zoiets niet vertellen voor ge drie maand ver zijt.

ELIEN: Om de liefde gods.

CLAIRE: Wat?

ELIEN: Ge hadt het me kunnen zeggen hadt ge 't gewild. Dat is wettelijk niet verboden.

CLAIRE: Ge weet het nu toch?

ELIEN: Beter van 't zo te doen dus?

CLAIRE: 't Is mijn leven.

ELIEN: 't Gaat niet alleen over uw leven, Claire. Ge maakt deel uit van een *familie*. (*Claire legt haar hoofd in haar handen.*) Probeer me nu geen schuldgevoelens te bezorgen.

CLAIRE: Ik probeer niks.

Korte pauze.

ELIEN: Wilt ge 't niet of wat?

CLAIRE: Nee. Ik bedoel: nee, ik ben blij.

ELIEN: Zo ziet ge er anders niet uit. (*Korte pauze.*) Wat hadt ge eigenlijk in gedachten?

CLAIRE: Wat?

ELIEN: Waarom ge 't mij niet gezegd hebt.

CLAIRE: Bof...

ELIEN: Er moet toch iets zijn? Claire, verdomme toch. (*Korte pauze.*) Hoe lang kent ge hem al?

CLAIRE: Al jaren. Maar we zijn nog maar een jaar of zo een koppel.

ELIEN: Een jaar of zo... (*Korte pauze.*) Hebt ge zijn ouders al ontmoet?

CLAIRE: Zijn vader. Zijn moeder is overleden.

Korte pauze.

ELIEN: En die weet ervan?

CLAIRE: Doet dat er toe?

ELIEN: Dat doet er toe.

CLAIRE: Ik vind van niet.

Stilte.

ELIEN: Jongens... Ik heb er echt van gedroomd dat het zo zou gebeuren.

CLAIRE: Ik heb dat niet gedaan om u te ergeren of zo.

ELIEN: Ge hebt me niet geërgerd, Claire. Ik voel me absoluut niet geërgerd.

CLAIRE: Dit is mijn zaak, oké? Ik moet beslissen wat er moet gebeuren. Ik heb u niet nodig om in mijn plaats te beslissen.

ELIEN: Waarom zou ik in uw plaats moeten beslissen? (*Korte pauze.*) Wat wilt ge daarmee zeggen, dat ge mij daar niet voor nodig hebt?

CLAIRE: Dat heeft geen belang. Ik zeg het u nu, oké? / Nick en ik krijgen een baby. Misschien zoudt ge blij kunnen zijn voor ons. //

ELIEN: / Leg dat eens uit, als ge wilt.

// Blij zijn voor u? Ja, als ge zoudt tonen dat het u interesseert hoe ik erover denk, dan zou ik misschien blij zijn. Maar dat is duidelijk niet het geval. / Dus: waarom heeft dat geen belang?

CLAIRE: / Het draait weer allemaal rond u.

ELIEN: Excuseer, zeg!

CLAIRE: Laat mij voor een keertje ook eens gelukkig zijn.

Stilte.

ELIEN: “Voor een keertje...”

CLAIRE: Dat is...

ELIEN: “Voor één keertje”? (*Korte pauze.*) Veel geluk als moeder, Claire. Ge gaat het nodig hebben. Kinderen kunnen verdomd ondankbare krenge zijn.

CLAIRE: Ondankbaar? Wilt ge daarmee zeggen...

ELIEN: / Nee.

CLAIRE: / Ik heb gotver... Noem mij niet ondankbaar. Ge moogt verdomme van geluk spreken dat ik er was.

ELIEN: Is dat zo, Claire? Is dat zo? Ik heb toch altijd zoveel geluk gehad, nietwaar. Een ware zegen. Een zoon met de mentale leeftijd van een baby van negen maanden / en een dochter met de emotionele leeftijd van een negenjarige. En dat is allemaal van mij! Waw!

CLAIRE: / Da's mijn schuld niet?

ELIEN: Nee, 't is de mijne. 't Is mijn schuld dat Andy geboren is zoals hij is. Is het dat wat ge wilt zeggen? / Of is het mijn schuld dat gij nooit voor uzelf kunt opkomen? //

CLAIRE: / Vertel geen onnozelheden, zeg.
// Hoe kon ik dat, met iemand zoals gij?

ELIEN: Hoe komt het, denkt ge, dat ik altijd zo hard moest staan roepen, Claire? Omdat anders niemand verdomme naar mij wou luisteren. (*Stilte.*) Als gij denkt dat ge van de ene op de andere dag een moeder zijt geworden, nadat uw pa het was afgetrapt... Ge hebt er geen idee van. Weet ge wat dat betekent? / Elke keer dat de telefoon rinkelt, elke keer als iemand goeiedag komt zeggen; elke sms, dat ik denk dat hij gestorven is. In mijn gedachten is hij al zo dikwijls gestorven, verstaat ge? Elke keer dat hij hoest, vraag ik me af wat ik op zijn begrafenis ga zeggen. Dat is mijn leven, Claire. En dat houdt verdomme nooit op. Begrijpt gij dat? Voor mij betekende dat niet een keuze. En het gaf absoluut geen goed gevoel. Maar wij moesten er door, omdat niemand anders het in onze plaats ging doen. We werden verplicht om ons eigen te zien wegrotten. Beseft gij wat dat betekent? // Denkt gij serieus dat ge dat weet?

CLAIRE: / We zijn ons daar allemaal van bewust.
// Ja, dat weet ik.
/ Ik stond er met mijn neus vlak op.

ELIEN: / Nee, Claire, gij weet dat niet. Anders zoudt ge niet gedaan hebben wat ge zojuist hebt gedaan.

CLAIRE: Goed, het was afschuwelijk, het was verschrikkelijk. Wat wilt ge dat ik zeg?

ELIEN: Bedankt, ma. Bedankt omdat ge voor mij zo goed hebt gezorgd. Dat hebt ge goed gedaan, ma. Bedankt omdat ge geen kussen op zijn gezicht hebt gedrukt. Bedankt omdat ge zo dikwijls zijt gaan uithuilen op het toilet. Bedankt omdat ge altijd een waardig mens zijt gebleven. En wilt ge nu iets weten, ma? Ik ben zwanger en ik ben dolgelukkig en hier alstublieft, hier is uw kleinkind, ma, kijk eens hoe normaal en hoe saai en hoe gelukkig hij is. Meer heb ik nooit gewild, maar zelfs dat plezier kunt ge mij niet doen. Hoe denkt ge dat ik me dan voel? Hè? Ik zal het u zeggen. Wat loop ik hier eigenlijk nog te doen? Waarom stap ik, samen met onze Andy, niet uit ieders leven? Want we lopen duidelijk in de weg van mensen die van 't leven willen genieten. (*Korte pauze.*) Het spijt me dus als ge denkt dat ik u nooit gelukkig liet zijn. Het spijt me dat ge uw leven niet met ons kunt delen. Ik kan u verzekeren dat dit bestaan verdomd eenzaam is.

Stilte.

CLAIRE: Ik heb niet gezegd dat het niet moeilijk was. Ik heb niet gezegd dat ge niet alles gedaan hebt wat ge kon. Voor mij en voor onze Andy. Zet de dingen nu niet op hun kop.

ELIEN: Claire, gij hebt...

CLAIRE: Ik heb het u niet gezegd, omdat ik bang ben. De wereld maakt me bang. Oké? Om wat er gebeurd is. En ik weet niet hoe ik dat moet verwerken.

ELIEN: Wees dapper.

Korte pauze.

CLAIRE: Dat is niet genoeg.

ELIEN: Het spijt me, maar dat is alles wat er overschiet.

Claire begint te huilen, net voor Elien vraagt:

ELIEN: Houdt ge van hem?

CLAIRE: Ze mogen... Ze mogen me niet weer in de steek laten.

ELIEN: Houdt ge van hem?

CLAIRE: Ik wil er alleen maar zeker van zijn.

ELIEN: Dat kunt ge niet. Ik was er zeker van... (*Korte pauze.*) Zoudt ge gelukkiger zijn als ge het niet zoudt krijgen?

CLAIRE: Wablieft?

ELIEN: Wees dan tenminste dapper genoeg om op die vraag te antwoorden.

Korte pauze.

CLAIRE: Zoudt gij dan gelukkiger geweest zijn?

Stilte. De deur van de kamer gaat open en Pauls hoofd verschijnt.

PAUL: Mag ik? ...

ELIEN: / Wat scheelt er?

CLAIRE: / Ga weg!

ELIEN: Ja, Paul?

PAUL: Luister... Ik wou zeggen...

CLAIRE: Gaat ge nu weg of niet!

PAUL: Ik wou alleen zeggen dat het me spijt wat ik heb uitgelokt. Helemaal mijn schuld.

CLAIRE: Ga weg!

PAUL: Nee, nog één ding en dan ga ik als ge 't dan toch wilt. Dit was niet de ideale manier om het aan iedereen te vertellen en dat is mijn schuld en dat spijt me. Oké? Sorry. Ik besepte duidelijk niet... Maar ik ben dolgelukkig dat ge...

CLAIRE: Laat maar.

PAUL: Goed. Fijn. Ik wou alleen maar zeggen: gefeliciteerd. En sorry.

Korte pauze.

CLAIRE: Wordt gij het dan nooit beu van u altijd te verontschuldigen?

PAUL: Toch wel. Maar sommige dingen die de moeite waard zijn, kunnen evengoed vervelend zijn.

Korte pauze.

ELIEN: Uit welk boekje hebt ge dat gepikt?

PAUL: Nergens, Elien. (*Korte pauze.*) Maar ik vind het wel goed gezegd.

ELIEN: Kunnen wij van meespreken.

Paul komt tenslotte binnen. Nick en Dries volgen.

DRIES: (*Zingend.*) Had ik geweten dat gij zwanger waart, dan had ik een cake gebakken. Een cake gebakken, voorwaar... Een cake gebakken, echt waar...

CLAIRE: / Peter Dries, allee, toe...

ELIEN: / Pa, zoudt ge...

DRIES: Fantastisch nieuws. Ik ben zo blij voor u twee.

ELIEN: Pa, zoudt ge even...

NICK: Mensen, mag ik even!

DRIES: Elien, dat vraagt toch om een fles bubbelkes?

CLAIRE: / Oh nee, peter, nu niet...

ELIEN: / Nee, pa, 't is niet 't moment...

DRIES: Komaan zeg, we hebben dubbel te vieren.

Korte pauze.

ELIEN: 'k Zal eens kijken.

CLAIRE: Nee, ma. Blijf hier, toe.

ELIEN: Ge moogt de mensen geen valse hoop geven.

Elien gaat naar de keuken wanneer Fien de trap afdaalt. Ze gaat naar Elien toe. Nick gaat naar Claire en Paul helpt Dries in zijn stoel.

NICK: Alles oké?

PAUL: / Voilà, Dries. Zo zie...

CLAIRE: / Jaja.

PAUL: Ge ziet, ik moet daarvoor niet tot drie tellen.

ELIEN: Alles zeker twee keer gehoord, ma?

FIEN: Pf... Ik moest geeneens moeite doen...

ELIEN: Nick, ik moet iets zeggen.

CLAIRE: Laat dat nu zo, ma.

FIEN: Elien...

ELIEN: Nee, ik zou graag. Het spijt me. Ik kan niet zeggen dat ik niet verrast ben. Maar ik kan evenmin zeggen ik me niet gekwetst voel.

FIEN: Elien, alstublieft...

ELIEN: Hij mag het evengoed weten, ma. Dit is niet de droom van een moeder. Ik ben er zeker van dat ge dat zult begrijpen. Ik ben er zelfs zeker van dat ge het misschien zelf een beetje vervelend vindt. *(Korte pauze.)* Het enige dat ik wil zeggen is... Dat dit als introductie in deze familie... Ik had liever gehad dat het wat minder typisch was.

(Korte pauze.)

CLAIRE: *(Nerveus lachje.)* Ma...

DRIES: Ze heeft gelijk, Nick. Een dag zoals deze? Ik wou voor een cent...

NICK: We hebben toch nog tijd om er vlug eentje te pakken, of niet?

FIEN: *(Duidelijk op Paul bedoeld.)* Ik zou het niet durven.

ELIEN: *(Opent de frigo.)* Allee vooruit dan, als onze pa aandringt. Bubbelkes.
DRIES: Yes!

ELIEN: Is Fanta goed, pa?

DRIES: Verdorie, nee!

NICK: *(Lachend.)* Van welk jaar?

CLAIRE: Misschien heb ik er ergens nog iets. Kijk eens in die kast daar.

NICK: Waar?

PAUL: Ik neem het wel.

NICK: Waar zijn de glazen?

CLAIRE: Ik neem ze wel.

NICK: Nee, gij gaat hier op uw gemak komen zitten. Word dat maar gewoon.

CLAIRE: Zeg, ik ben geen invalide.

DRIES: Ge moet niet doen dat ge 't niet graag hebt, Clairke.

PAUL: *(Met een fles goedkope schuimwijn.)* Eh... 't Is geen champieter en hij is niet fris.

NICK: Lichtjes opgewarmd is dat ook niet slecht.

PAUL: Ik kan in de winkel altijd...

ELIEN: Nee, 't zal wel gaan. Geef hier. Ik ga ze efkes in de diepvries leggen.

PAUL: *(Die de fles echter al open heeft gemaakt.)* Sorry, ik... eh... te laat.

ELIEN: Goed. Voor iedereen? Ma?

FIEN: Een bodempje, meer niet.

DRIES: Een bodempje tot aan de rand, ja!

NICK: Dries?

DRIES: Ha nee, zeker!

PAUL: Zo horen we 't graag.

DRIES: Zeg, moet er hier niemand geen toost uitbrengen?

NICK: Waarom niet?

DRIES: Hewel?

ELIEN: Paul?

Korte pauze

PAUL: Ik?

NICK: Waarom niet?

PAUL: Maar nee, ik...

ELIEN: Vooruit, onze oren staan wijd open. (*Korte pauze.*) En ge hebt niets opgeschreven?

PAUL: Euh...

DRIES: Wacht, ik doe het wel.

CLAIRE: Nee.

ELIEN: Laat maar, pa. Ik ben zeker dat Paul iets te vertellen heeft.

Korte pauze.

PAUL: Weleuh... Bedankt, Elien. Claire... Goed. Wat ik wou zeggen... Zoals Dries het al zei hebben we vandaag een en ander te vieren. Eerst en vooral, de verjaardag van onze Andy... Enne... Ik veronderstel dat we op hem gaan toosten zodra hij er is. Maar ik wou ook een toost uitbrengen op mijn dochter. En haar vriend, haar partner, haar... haar...

NICK: Nick is ook goed.

PAUL: Nick... Juist. En hun baby. Hun baby... Dat hij gezond mag zijn, Dat hij -of zij- gelukkig mag zijn... In liefde. Op Claire en Nick.

DRIES: Op Claire en Nick!

Stilte.

FIEN: Excuseer me even, wil dat zeggen dat ik overgrootmoeder ga worden, want ik ben niet zeker of ik dat wel wil.

ELIEN: Moeder, wat een nalatenschap: “Teergeliefde echtgenote, moeder, grootmoeder en overgrootmoeder”. Al die titels gaan zelfs niet op één grafzerk kunnen.

FIEN: Dan vrees ik dat ge dat “Teergeliefde” zult moeten schrappen.

DRIES: Een baby. Deze beproefde familie. Dat ontbrak er nog aan. Nog iemand die een handje moet toegestoken worden om zijn kont af te veggen.

CLAIRE: Peter!

ELIEN: Dat zullen dan tenminste ervaren handen zijn.

FIEN: Is dat niets om over te schrijven, Nick? Ik veronderstel dat de muze al aan 't werk geschoten is nu het vaderschap u boven het hoofd hangt.

NICK: Euh... Ik... Wie weet...

FIEN: Mogen we het misschien horen?

CLAIRE: Meter!

FIEN: Als ik me goed herinner hebt ge gezegd dat hij voor een vreemd publiek optreedt. Wij zijn zo goed als familie, hoewel we in de grond nog altijd vreemden zijn.

CLAIRE: Zeg, Nick is het feestvarken niet, hé!

FIEN: Ik dacht dat het interessant zou zijn. Mijn excuses.

CLAIRE: Misschien wilt ge misschien dat hij zijn klak op de grond legt om een cent in te gooien.

FIEN: Als gij denkt dat hij niet meer waard is dan dat.

NICK: Ge wilt een gedicht van mij horen? 't Is toch daar dat ge op aanstuurt, Fien?

FIEN: Ge zult toch iets plechtigs in gedachten hebben voor een gelegenheid als deze, ben

ik zeker.

Korte pauze.

NICK: Kom achteraf niet klagen.

CLAIRE: Zeg, ge zijt niet verplicht omdat zij dat vraagt, hé.

NICK: Komt allemaal in orde. Hmhm... Ik heb dit geschreven toen Claire me verteld had dat ze zwanger was. Maar ik heb het nog nooit in 't openbaar voorgedragen omdat... euh... Omdat ik het nog nooit gedaan heb.

FIEN: Een echte première. Hoe spannend!

ELIEN: Moeten we niet bij u komen staan?

NICK: Neenee, ge moet daarom niet speciaal...

ELIEN: Vooruit, iedereen rond de tafel.

CLAIRE: Ma, hij heeft gezegd...

NICK: 't Is al goed. Doet er niet toe.

Ze gaan allemaal in de buurt van Nick staan.

DRIES: Er komt toch geen schurftige praat in, want daar kan ons Fien niet tegen.

NICK: Ja. Nee. Ik bedoel... 't Is te laat om nog terug te krabbelen, zeker?

DRIES: Ik vrees van wel, mijn jongen.

NICK: Ik met mijn grote mond. Bon. Het heet: "Drie uur 's nachts." (*Korte pauze.*)

FIEN: Duurt het lang?

CLAIRE: Meter...

FIEN: Gewoon om te weten of ik moet gaan zitten of niet.

NICK: Het duurt maar tot zeven uur 's morgens, Fien, en het is op rijm.

FIEN: Dat heb ik graag!

Stilte.

NICK: “Tedju, wat is da voor laweit?”
“Wa denkt ge? Ik ben 't.”
“Och ja, wie anders? Is 't al tijd?”
“Aan de wekker te zien toch, vent.”

“Zijt ge zeker? Is 't al aan mijnen toer?”
“Vaneigens da. Allee, uit uwen nest.”
“Maar 't is zo koud op de vloer.
En zijne pisdoek is nu toch al verpest.

Doet gij mij nu een plezier,
Dan doe ik de volgende vier.”
“Maar ik had er al drie aan mijn been,
En die daarvoor, telde voor meer dan één.”

“Allee goed, 'k ruim al zijnen brol.
't Komt niet aan op eenen drol.
'k Doe hem zelfs een verse pamper aan,
Of anders heb ik in bed afgedaan.”

“St... Ik peins dat hij stiller is
Ik hoor geen gepiep, luister 'ns.
Stel u voor dat die kleine aap
Allergisch is voor slaap.”

“Maar dat is hij niet, en zo is 't goed,
Anders deed ik geen oog meer dicht.
Nu zit ik hier, kijk naar zijn kleine snoet,
En dan naar u, schat, naar uw gezicht.

En dan stel ik bij mezelf de vraag:
Waar heb ik het verdiend, zoveel geluk?
Zo'n vrouw, zo'n kind. 'k Zie u toch zo graag.
Dat kan van mijn leven niet meer stuk!

Voilà. Dat was 't.

Gejuich, applaus van iedereen.

ELIEN: Dat was echt tof, Nick.

DRIES: Bravo! Goed gezegd!

CLAIRE: *(Beetje beschaamd.)* Bedankt.

DRIES: Gij zijt ne lepe gast, gij!

NICK: Ik zou 't niet weten. (*Een secondje later.*) Goed. Wel, ik kan een slok gebruiken. Wie wil nog wat warme bubbels?

FIEN: Wat hebt ge weer gezegd dat ge doet naast gedichten schrijven?

ELIEN: / Ma!

CLAIRE: / Meter Fien!

NICK: Ik... euh... Ik ben ook gediplomeerd schrijnwerker.

FIEN: Oh, goed.

NICK: Ha ja?

FIEN: Ik dacht eigenlijk eerder... Iets om te helpen als de baby er is...

DRIES: Dat was goed genoeg voor ons heer, Nick. Misschien is 't dan juist goed genoeg voor ons Fien.

NICK: En gij? Kunt gij niet iets speciaals brengen, Fien?

DRIES: Zeker. Ze kan minstens twintig seconden lang haar mond houden!

FIEN: Dries...

NICK: Dat moet ik zien.

CLAIRE: Ja, meterke. 't Schijnt dat gij zelfs in uw slaap blijft door babbelen.

FIEN: Zeg, probeert ge me te treiteren of wat? Want dat begint erop te lijken.

PAUL: En toen we met de kinderen verstoppertje speelden, vonden we haar direct.

FIEN: Paul, met een pot chrysanten maakt ge een dode nog niet levend.

Besmuikt lachen bij iedereen, op Paul na.

NICK: Dat noem ik tenminste poëzie.

DRIES: En ze moet daar niet eens over nadenken. Blijf nog wat, Nick. Ge kunt er een boek over schrijven.

NICK: Gij kunt het precies goed uitleggen, Dries. Hebt gij zo geen speciale gave?

CLAIRE: Zeg, ge moet hem niet zitten opstoken.

NICK: Serieus?

DRIES: Lepels, verdorie!

FIEN: Zijt ge nu content?

DRIES: Lepels, heb ik gezegd!

Claire gaat naar de keuken een paar lepels halen.

CLAIRE: Dat gaat ge geweten hebben, Nick, de eerste keer dat ge de lepels van Dries Stevens hoort.

NICK: 't Is me een waar genoeg.

FIEN: En 't zal uw laatste keer niet zijn.

DRIES: Vandaag, dames en heren, speel ik, ter ere van onze hooggeëerde gast, op deze lepels een prelude, een hors-d'oeuvre als ge wilt, als inleiding op enkele verzen van de liefste dichteres van hier ten lande. *(Hij krijgt lepels van Claire.)*

CLAIRE: Nu komt hij op gevaarlijk terrein.

DRIES: Paul?

Paul helpt Dries opstaan.

FIEN: Hij gaat er weer iemand moeten doortrekken.

DRIES: Ik heb de volgende verzen niet langer dan een maand geleden zonder begeleiding voorgedragen voor een klas vol mooie vrouwtjes. Mag ik doodse stilte vragen voor mijn lepelconcert, alstublieft.

Hij begint hevig met de lepels te spelen, houdt plots op en pakt zo zijn publiek in.

DRIES: “Genade wordt verleend, niet afgedwongen,
Ze druipt als zachte regen...”

FIEN: Dat hebt gij toch niet geschreven?

DRIES: Nee, Fien, dat heb ik niet geschreven. En laat me nu verder doen.
Bon: “Genade wordt verleend, niet afgedwongen,
“Ze druipt als zachte regen uit de hemel
Op de aarde neer, en...”

FIEN: Wie dan wel?

DRIES: Een Engelsman, maar ik ben zijn naam vergeten.

FIEN: Shakespeare, ben ik zeker.

DRIES: Wat weet gij daarvan?

FIEN: Meer dan gij, zo te horen.

DRIES: Ha ja? ... Zeg, luister nu eindelijk eens!
“Genade wordt verleend, niet afgedwongen,
Ze druipt als zachte regen uit de hemel
Op de aarde neer, en dubbelen zegen brengt ze,
Zij zegent hij die geeft en hij die ontvangt,
't Is 't machtigste in...”
Fien, ik hoor u lachen tot hier. Ik kan niet voortdoen als gij onnozel zit te lachen.

CLAIRE: Wie schrijft er bij u de mooiste gedichten, peter?

DRIES: Een zekere Wendy.

FIEN: Amai, zoals gij dat zegt, klinkt die niet mis.

DRIES: Ge moet het mij zeggen. Een stem lager dan een bombardon en een snor gelijk Meneer Boma.

FIEN: Ik heb altijd gezegd dat gij een perfecte Fernand Costermans zoudt zijn.

DRIES: Allee, 't is weer echt plezant. Ander en beter! Ge weet niet wat ge allemaal gemist heb, Nick.

FIEN: Hij zal het wel overleven.

De telefoon van Elien rinkelt.

ELIEN: Ik wil het feestje niet verstoren. Ik neem hier op. Doe gerust verder.

Ze gaat naar de kamer van Andy.

NICK: Wie is de volgende? Paul? Wilt gij het feest niet opluisteren?

PAUL: Doe gij maar.

NICK: Komaan.

PAUL: Nee, echt . Ik ben zo geen artiest.

NICK: Spelbreker. Claire? Verborgen talenten?

CLAIRE: Als ik er had, zou ik ze niet verbergen.

NICK: Dus, die liedjes waar ge het over hadt?

CLAIRE: Alsof ik dat nog weet.

NICK: Kom zeg, of gaat ge alleen Dries en mij de vedette laten uithangen?

CLAIRE: Nee, liever niet.

NICK: En als ik u zou smeken?

CLAIRE: Smeken... Onnozelaar.

NICK: Op mijn knieën.

CLAIRE: Dat begint erop te lijken. Maar... Nee.

NICK: Opgeven staat niet in mijn woordenboek.

DRIES: *(Steekt de lepels in de lucht.)* Ik zorg voor de begeleiding.

PAUL: En ik zal met u meezingen.

Korte pauze.

CLAIRE: Wat dan?...

PAUL: “Wat een rare Mangoest”. Ik zal meezingen.

Korte pauze.

CLAIRE: Allee dan, vooruit!

Applaus.

PAUL: Ik tel tot drie?

CLAIRE: Doe maar.

PAUL: Een, twee, drie.

SAMEN: Wat voor rare mangoest
Daalt daar van de trap
Wat voor rare mangoest
Kijkt naar ied're stap

Ze tellen beiden in zichzelf tot drie.

SAMEN: Hij neemt zijn jasje op
En trekt zijn kousjes aan,
Hij neemt zijn tasje op
En trekt zijn schoentjes aan.

Ze tellen beiden in zichzelf tot drie.

SAMEN: Die zeer rare mangoest
tapt naar het station...

Elien komt op uit de kamer van Andy. Ze heeft een hoofdkussen onder de arm. Tijdens de volgende dialoog zal ze nog spulletjes voor Andy meepikken uit de keuken.

ELIEN: Claire, kunt ge daar ergens een plasticzak nemen.

CLAIRE: 't Is niet waar.

ELIEN: Wel waar.

DRIES: Och nee, Elien.

PAUL: Wat scheelt er?

ELIEN: Wat denkt ge?

PAUL: Zeg iets.

CLAIRE: / Hoeveel nachten?

DRIES: / Oh god.

ELIEN: Een stuk of twee, om te beginnen.

FIEN: Ach, Elien, toch.

PAUL: Wat scheelt er dan?

Claire gaat naar boven.

ELIEN: Zijn toestand is verergerd. De verstuiver heeft blijkbaar geen effect gehad. Ze brengen hen nu naar het ziekenhuis.

PAUL: Kan hij niet meer naar hier komen?

ELIEN: Dat kan hij niet. 't Kan vlug keren, Paul.

DRIES: “t Is toch niet te erg?

ELIEN: We zullen wel zien.

NICK: Kan ik iets doen?

ELIEN: Ga zien of ge ons Claire niet kunt helpen.

NICK: Komt in orde. *(Hij gaat naar boven.)*

PAUL: Is 't een infectie?

ELIEN: Waarschijnlijk.

FIEN: Gaat gij rijden?

ELIEN: Euh... Ja, zeker. Ons Claire zal wel meekomen, veronderstel ik.

FIEN: Wel, dan ga ik ook mee.

ELIEN: Ma, zo erg is 't ook niet. Gij moet daarom niet...

FIEN: Elien, ik wil mijn kleinzoon zien op zijn verjaardag. Als dat in een ziekenhuis is, dan is dat zo. Zijn familie moet bij hem zijn.

ELIEN: Goed dan.

Fien gaat haar mantel halen.

PAUL: Ik zou ook mee willen.

Korte pauze.

ELIEN: Nee.

Korte pauze.

PAUL: Ik wil het echt.

ELIEN: Nee. Ik wil niet dat ge... Blijf hier en let op onze pa.

DRIES: Op mij moet niemand letten.

PAUL: Zijt ge zeker?

ELIEN: Ja, ik ben zeker.

PAUL: Oké... Als het dat is wat ge wilt.

ELIEN: Ik wil eigenlijk niets van al deze miserie, Paul.

Claire en Nick komen naar beneden.

CLAIRE: Hier zijn uw spullen. Heeft onze Andy nog iets speciaals nodig?

ELIEN: Euh... Ik denk dat zij alles wel hebben. Stop misschien een extra pyjama in een plasticzak. Middelste schuif.

CLAIRE: Oké. (*Af kamer van Andy.*)

NICK: Ik vind het echt erg, Elien. Op zijn verjaardag.

ELIEN: We hebben geleerd om speciale gelegenheden niet te veel te vertrouwen. Ik denk dat dit de derde verjaardag is die we in een ziekenhuis doorbrengen. Maar we zijn nooit op de dag zelf moeten gaan. Dit is dus nieuw.

NICK: Hoe lang zou hij moeten blijven?

ELIEN: Hangt ervan af. Soms dagen, soms weken. Vijf weken was het langst. Met een longinfectie. De eerste dagen zijn de belangrijkste.

NICK: Tju... Sukkel...

ELIEN: Ge moogt het zeggen. Sukkel.

Korte pauze.

NICK: Luister, het spijt me als... We hadden het misschien vroeger moeten...

ELIEN: Niks van aantrekken. 't Is uw schuld niet.

Stilte.

NICK: Moet ge ver?

ELIEN: Vijf minuutjes met de wagen. Dat is dan toch een lichtpuntje. Een van de redenen waarom ik nooit verhuisd ben.

FIEN: *(Tot Dries.)* Gaat ge uw plan kunnen trekken?

DRIES: Voor minstens drie dagen. Daarna kan een handje altijd helpen.

FIEN: Goed. Ik ben klaar.

ELIEN: Bon, als gij klaar zijt...

PAUL: Gaat ge bellen en me iets laten weten? Misschien kom ik dan morgen.

ELIEN: Ik heb uw nummer niet.

PAUL: Claire heeft het.

ELIEN: Ik dacht van niet.

PAUL: Jawel. Ik heb het haar gegeven.

ELIEN: Ik dacht van niet.

Korte pauze.

PAUL: Ik zal het haar sms-en.

ELIEN: Goed. Tot ziens, pa.

DRIES: Geef hem een dikke knuffel van mij.

ELIEN: Yep.

FIEN: En gedraag u.

DRIES: 'k Zal mijn best doen.

Terwijl Fien en Elien vertrekken...

FIEN: Wacht eens. De diëtiste. Moeten we haar niet bellen om te zeggen dat ze niet moet komen?

ELIEN: Dat ze haar gat kust. Ze mag voor de verandering ook eens met haar smoel tegen de muur lopen.

Elien en Fien af. Ze sluiten de deur en Claire komt op kamer Andy.

CLAIRE: Ik heb nog een paar slabbetjes gev... Hewel? Zijn die al weg?

NICK: Ze zijn net de deur uit.

CLAIRE: Ah bon.

NICK: Ik kan evengoed met u meegaan, zu. Eigenlijk wil ik wel.

CLAIRE: Dat moet niet. Ik heb liever dat ge hem niet ziet als hij in het ziekenhuis ligt.

NICK: Ge weet toch dat dat mij allemaal niets kan schelen.

CLAIRE: Weet ik. Maar mij eigenlijk wel. Sorry.

NICK: Bel me dan als ge er zijt, oké?

CLAIRE: Goed. Kent ge de uren van de trein?

NICK: Niks van aantrekken. Ik trek mijn plan wel.

CLAIRE: Wat gaat gij nu doen?

PAUL: Ik... Euh... Ik denk dat ik maar ga. Uw ma heeft niet graag... Ik kom morgen zeker terug.

CLAIRE: Goed.

PAUL: Ik bel u / later wel eens.

CLAIRE: / Gaat ge uw plan kunnen trekken, peter Dries?

DRIES: Trek u van mij maar niks aan.

CLAIRE: Ik bel u om te zeggen dat alles in orde is.

DRIES: Ik kan zo rap niet naar de telefoon lopen, hé schat.

CLAIRE: Als alles in orde is, laat ik het vier keer bellen.

DRIES: Komt in orde.

CLAIRE: Oké? Vier keer, alles in orde.

DRIES: Gesnapt.

CLAIRE: Tot straks.

DRIES: Dada, schat.

CLAIRE: Da-ag.

NICK: Dag. Ik hoop dat alles in orde komt. *(Ze zoenen mekaar.)* Tussen haakjes, ik ben wel redelijk zenuwachtig.

CLAIRE: Ik ook. *(Ze zoenen opnieuw.)*

NICK: Ik hou van u.

CLAIRE: Ja. Ik ook van u.

Een wagen claxonneert.

CLAIRE: Ik vertel u wel hoe het ging. *(Zoen.)*

NICK: Da-ag.

Claire af. Stilte.

DRIES: Volgend jaar zelfde tijd, zelfde plaats, jongens?

NICK: Beetje zingen, beetje champie, 't kon erger.

DRIES: Oh mijn lieve meid, oh, mijn arme Elien.

NICK: 't Lijkt me wel een supersterke madam.

DRIES: Ja, en dat heeft ze niet van ons, dat kan ik u wel vertellen.

NICK: Maak dat een ander wijs.

DRIES: Man, man, man... *(Korte pauze.)* Toch ook goed nieuws. Goed gedaan, jongen.

NICK: Bedankt. Ik ben in de wolken, Dries.

DRIES: 't Beste dat een mens ooit doet. En 't moeilijkste.

NICK: Tja...

DRIES: Of niet, Paul?

Korte pauze.

PAUL: Ja. Tuurlijk...

Stilte.

DRIES: Paul, waarom zijt ge hier nog?

PAUL: Dries, we gaan daar toch niet weer over beginnen. Om onze Andy te zien.

DRIES: Maar die komt niet. Dus: waarom zijt ge hier *nog*?

PAUL: Ik snap het al. Ik ben weg. Ik bel wel een taxi.

DRIES: En zeg hem dat ge naar het ziekenhuis moet.

PAUL: Wat?

DRIES: Omdat uw zoon net is binnengebracht.

PAUL: Dat weet ik.

DRIES: Echt? En gij laat dat zo? Ik moet zeggen dat ik me erg gekwetst zou voelen als ik uw zoon was.

PAUL: Had ik de keuze? Ik heb haar nog gevraagd of...

DRIES: Als ik uw zoon was, dan zou ik me inderdaad erg gekwetst voelen. Dat mijn vader op vijf minuutjes rijden van mij is. En ik in het ziekenhuis. En mijn vader kiest ervoor om me niet te komen bezoeken. Op mijn verjaardag.

PAUL: Wat moet ik dan doen? Elien heeft gezegd dat ze niet wou dat ik ging.

NICK: 't Is de jongen zijn verjaardag.

PAUL: Ja...

NICK: 't Is de eenentwintigste verjaardag van uw zoon.

PAUL: Dat is toch niet helemaal 't zelfde zo?

NICK: Sorry?

PAUL: Dit is toch anders.

DRIES: Hoe anders?

PAUL: Met Andy. Da's toch niet helemaal 't zelfde.

DRIES: 't Is hetzelfde instinct, Paul. Beschermen. En als dat instinct u niet toeschreeuwt dat ge u zo snel mogelijk moet haasten om bij hem te zijn, dat ge alles moet doen wat in uw macht ligt om goed te maken wat ge gedaan hebt, als dat er u niet toe aanzet dat ge naar hem vliegt om hem te beloven dat ge hem nooit meer in de steek zult laten, dat ge er alles voor over hebt dat hij zou genezen, dan hebt ge -echt waar- geen, maar dan ook geen enkel recht meer om uzelf ouder te noemen.

Stilte.

PAUL: Goed, ik roep een taxi.

DRIES: Beloof het hem niet alleen. Beloof het hen. Hoe moeilijk het ook is. Beloof het hen.

PAUL: 't Was een prettige kennismaking, Nick.

NICK: Van 't zelfde. Veel geluk. Tot later.

PAUL: Dat hoop ik. Tot ziens, Dries.

DRIES: Beloof het hen.

PAUL: Doe ik. Echt waar.

Paul af. Nick kijkt Dries aan. Onder de indruk.

NICK: Beter laat...

DRIES: Voor sommige mensen. Ik bedoel, Elien is een prachtdochter, maar als het op mannen aankwam, heeft ze daar voor een nutteloze klootzak gekozen.

NICK: Ik zal in deze familie iedereen te vriend moeten houden, zeker?

DRIES: Als ge weet wat goed voor u is.

NICK: Bedankt voor de tip. Zijt ge zeker dat ge uw plan gaat kunnen trekken?

DRIES: Ja. Zorg ervoor dat er hier ergens een krant ligt. Dan kan ik de sudoku oplossen. Ben ik tot kerstmis zoet mee.

NICK: *(Geeft hem de krant.)* Alstublieft. Zeker dat ik niet moet blijven?

DRIES: Hebt ge niet iets gezegd van iedereen te vriend houden?

NICK: 't Is goed. Ik ruim hier eerst wat op en dan ben ik weg.

DRIES: Moet ge niet naar de uren kijken?

NICK: Nee, ik ga zo wel. Niet verder vertellen: ik ben dol op de bar van 't station.

Nick begint de glazen, enz... op te ruimen, terwijl Dries de krant doorbladert.

DRIES: Ik heb ons Fien eens gepakt op de trein.

NICK: Dat kan niet...

DRIES: En we waren al half de dertig, alstublieft. 't Vet was dus al van de soep.

NICK: Allee, dat voorspelt weinig goeds... Wreed koppel.

DRIES: Och ja, dat waren de sixties. Ons Fien vond dat het te lang geleden was. Pas op, van Aalst naar Denderleeuw, dat moest dus rap gaan, hé. Maar in die tijd was dat geen probleem.

NICK: Ge moet haar eens meenemen op de Eurostar.

DRIES: De Trans-Siberische. Zou dat niet beter zijn, denkt ge?
Ze mogen zeggen wat ze willen, maar ik ben een gelukkige vogel. Als ge die gekregen hebt die ge wou, waarom zoudt ge dan problemen zoeken? Zoek u een goeie, verzorg ze goed, en hoop dat de goden met u zijn. Zo simpel is 't. En veel geluk. Veronderstel ik. Geluk en doorzetten. Meer hebt ge niet nodig. 't Leven is niet meer dan dat. Geluk. En doorzetten.

Intussen heeft Nick alle gerief opgeruimd en de keuken wat in orde gebracht. Nu loert hij in de doos met de cake van Dries. Hij kijkt naar het getal en snapt de waarheid.

NICK: God... (*Lachje.*) Vrouwen...

DRIES: En mannen, kameraad. En mannen. Vrouwen, mannen, kinderen, kleinkinderen. 't Zijn allemaal lastige snuiters.

NICK: Zeker dat het zal gaan?

DRIES: Ge hebt geluk dat ik niet uit de voeten kan, want anders...

NICK: Laat maar, Dries! Ik zie u nog.

DRIES: Haast u maar.

NICK: 't Was alleszins plezant.

DRIES: Een genoeg u te mogen kennen, jongeman. We hebben meer mannen nodig in deze familie. Toen ik u voor 't eerst zag, dacht ik het al: die komt nog van pas. Dat ziet er een redelijke struise uit.

NICK: ??

DRIES: Om mijn doodskist te helpen dragen.

NICK: Dries!

DRIES: Wel, god zal hem sparen. 't Zal nog niet voor ons Andyken zijn, zeker?

NICK: (*Lacht.*) 't Zou anders een hele eer zijn. Het genoeg was wederzijds, geachte heer.

DRIES: 't Ga u goed.

Nick af. Lange stilte. Dries leest het dagblad.

DRIES: Genade wordt verleend, niet afgedwongen.
Ze druipt als zachte regen uit de hemel
Op de aarde neer, en dubbele zegen brengt ze,
Zij zegent hij die geeft en hij die ontvangt.

Stilte. Tot de telefoon rinkelt: één, twee, drie, vier keer.

DRIES: Bedankt, schatje.

En vijf, en zes keer en de telefoon blijft rinkelen...

ELIEN: (*Stem antwoordapparaat.*) "Dit is Elien. Ik ben er even niet. spreek uw boodschap in na de biep en ik bel u zo snel mogelijk terug."

De biep.

CLAIRE: (*Telefoon.*) Peter? 't Is Claire hier. / Is Nick daar nog? Of mijn pa? Peter Dries, als ge niet aan de telefoon kunt... // (*Ze begint te huilen.*) Als ge wel aan de telefoon kunt, belt ge me dan op? ... Als ge dit hebt gehoord? Het spijt me, peter Dries... /// Ik probeer later nog eens. Oké? Kusje, peter.

DRIES: / Claire?
// (*Probeert uit zijn zetel te geraken.*) Smerige kloterij, godverdomme...
/// Clairke?
Clairke? Oh god, Claire? Clairke!

Dries blijft vechten om op te staan, maar valt telkens terug in de zetel. Ten slotte blijft hij verslagen zitten. De tranen staan hem in de ogen.

DRIES: Oh alstublieft, god. Elien, oh mijn Elien toch...

De lichten dimmen langzaam, terwijl Dries nogmaals een poging doet om uit de zetel te geraken.

E I N D E

De Engelse toneel- en tv-acteur Rory KINNEAR (1978) is de zoon van acteur Roy en actrice Carmel Cryan. Hij werkte o.a. met de Shakespeare Company en het Royal National Theatre.

The Herd, hier vertaald als Gelukkige Verjaardag, Andy! is zijn debuut als auteur. Het stuk liep met overweldigend succes in het Londense Bush Theatre van 13 september tot 26 oktober 2013.

Rory Kinnear was in de 007-films *Quantum of Solace* (2008) en *Skyfall* (2012) te zien als Bill Tanner.

* * * * *

De familie wacht met ongeduld op de zwaar gehandicapte Andy, die in familiekring zijn 21ste verjaardag komt vieren. Ook Andy's vader daagt op, hoewel hij al jaren niets meer van zich heeft laten horen. De emoties laaien hoog op en leiden naar een onverwachte climax. Want het is Andy, die -hoewel we hem nooit te zien krijgen- er zal voor zorgen dat genade wordt verleend, zelfs al is het verleden vreselijk geweest.

Dit familiedrama toont ons gewone, normale mensen in wie sommigen onder ons zichzelf ongetwijfeld zullen herkennen. Ze zijn grappig, zeer cynisch, soms ongenadig hard, maar bovenal hebben ze stuk voor stuk een groot hart. Tenslotte zijn ze in staat om het met mekaar over hun gemeenschappelijk verleden te hebben. Gemakkelijk is anders, want mensen kunnen mekaar de ergste dingen aandoen.

Bij het opbouwen van de spanning gaat de auteur diep onder de oppervlakte, zonder zichzelf te verliezen in melodramatiek: deze mensen boeien van begin tot einde. Dat levert sterke karakterrollen op. Een uitdaging!

* * * * *

Genade wordt verleend, niet afgedwongen,
Ze druipt als zachte regen uit de hemel,
Op de aarde neer, en dubbele zegen brengt ze,
Zij zegent hij die geeft en hij die ontvangt.

(De Koopman van Venetië. B4, sc 1)

* * * * *